

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.1.1.2025

Pani
Beata Rutkiewicz
Wojewoda Pomorski
Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku
ul. Okopowa 21/27
80-810 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/001 Wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 85/22 – województwo pomorskie.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku, 80-810 Gdańsk, ul. Okopowa 21/27 (dalej: „PUW”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Rutkiewicz, Wojewoda Pomorski od 20 grudnia 2023 r. (dalej: „Wojewoda”).
Okres objęty kontrolą	Rok 2024 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonywaniem ustawy budżetowej na rok 2024. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2021-2023 okres kontroli obejmuje również te lata.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku.
Kontrolerzy	- Małgorzata Szafran, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/5/2025 z 14 stycznia 2025 r., - Hanna Rybczyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/22/2025 z 30 stycznia 2025 r., - Renata Jabłonowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/1/2025 z 8 stycznia 2025 r., - Ewa Gross, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/48/2025 z 26 marca 2025 r.

(akta kontroli Tom I str. 1-9)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny: - wykonania budżetu państwa na rok 2024, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/22 – województwo pomorskie oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa. Ocenie podlegały w szczególności: - realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, - sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2024 r. w zakresie operacji finansowych, - system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
--------------	---

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy o finansach publicznych² (dalej: „ufp”), w tym:
 - a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
 - b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/22 – województwo pomorskie;
- 2) wykonania planu finansowego na 2024 r. PUW, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:
 - realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,
 - sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2024 r. w zakresie operacji finansowych,
 - system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Zakres kontroli

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontroli prawidłowości przeniesień planowanych wydatków dokonywanych w części 85/22 – województwo pomorskie w trakcie roku budżetowego,
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonanych w części 85/22 – województwo pomorskie w trakcie roku budżetowego,
- kontroli prawidłowości wprowadzonych zmian w planie finansowym dysponenta w wyniku zwiększeń dokonanych środkami z rezerw celowych,
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad,
- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 85/22 – województwo pomorskie limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia,
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków bieżących i inwestycyjnych dysponenta trzeciego stopnia,
- szczegółowej analizy wydatków ponoszonych na działania promocyjne i reklamowe oraz usługi doradcze i eksperckie,
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analizy stanu zobowiązań,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.).

podległe jednostki finansowane w ramach części 85/22 – województwo pomorskie.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 85/22 – województwo pomorskie wykorzystano również wyniki kontroli wykonania planu finansowego na 2024 r. Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące wypłaty bonu energetycznego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim i Urząd Gminy Sierakowice.

III.Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 85/22 – województwo pomorskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Dochody dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie w 2024 r. wyniosły 251 839,1 tys. zł i były większe o 19% od planowanych (211 683,0 tys. zł) i o 13,9% od zrealizowanych w 2023 r. (221 109,6 tys. zł). Wydatki budżetu państwa w 2024 r. w części 85/22 – województwo pomorskie wyniosły 3 689 752,0 tys. zł (97,0% planowanych – 3 801 946,5 tys. zł) i w porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2023 r. (2 873 906,9 tys. zł) były większe o 28,4%.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2024 r. w części 85/22 – województwo pomorskie w zakresie wydatków. Kontrola 19,9% wydatków w tej części, a także wykorzystania środków przeniesionych z dobranych celowo pozycji rezerw celowych wykazała, że objęte badaniem wydatki zrealizowano w sposób celowy, gospodarny i w granicach kwot planowanych, a środki z rezerw wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie rozliczania dotacji na wypłatę bonu energetycznego oraz dotacji dla mieszkańców DPS⁴, a także konieczność dokonania wydatków w następstwie przewlekłości prowadzonych w PUW postępowań administracyjnych nie wpłynęły na obniżenie tej oceny.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych sporządzone przez dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie oraz przez dysponenta trzeciego stopnia w PUW. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych PUW były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania łączne zostały

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Dotacja celowa dla powiatów na mieszkańców przyjętych lub skierowanych do domów pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r.

sporządzone przez dysponenta części 85/22 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek).

IV.Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

1. Dochody budżetowe

1. W 2024 r. w części 85/22 – województwo pomorskie zrealizowano dochody budżetu państwa w kwocie 251 839,1 tys. zł. Dochody te były większe o 40 156,1 tys. zł (o 19,0%) od planowanych (211 683,0 tys. zł), m.in. w wyniku uzyskania zwrotów dotacji (z odsetkami) w kwocie 10 524,6 tys. zł oraz uzyskania większych od planowanych o:

- 13 093,4 tys. zł wpłat powiatów z tytułu gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa (głównie z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości),
- 6379,1 tys. zł wpłat zwrotów przez dłużników alimentacyjnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłacanych przez gminy (głównie w wyniku większych wpłat od komorników prowadzących postępowania egzekucyjne wobec takich dłużników),
- 2127,5 tys. zł wpływów z usług świadczonych przez inspekcję sanitarną (głównie w wyniku większej liczby zlecanych badań laboratoryjnych).

Dochody zrealizowane w 2024 r., w porównaniu do 2023 r. (221 109,6 tys. zł), były większe o 30 729,5 tys. zł (o 13,9%), głównie w wyniku większych (o 17 617,1 tys. zł) wpłat powiatów z tytułu gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa.

Głównymi źródłami dochodów były wpłaty powiatów z tytułu gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa (133 093,4 tys. zł, tj. 52,8% dochodów ogółem), zwroty przez dłużników alimentacyjnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłacanych przez gminy (41 112,1 tys. zł, tj. 16,3% dochodów ogółem), opłaty za badania, pobierane przez powiatowe inspektoraty weterynarii (20 279,4 tys. zł, tj. 8,1% dochodów ogółem) i opłaty paszportowe (14 198,2 tys. zł, tj. 5,6% dochodów ogółem).

Uzyskane w 2024 r. przez dysponenta trzeciego stopnia w PUW dochody budżetu państwa (23 610,4 tys. zł) były większe:

- o 4389,4 tys. zł (o 22,8%) od planowanych (19 221,0 tys. zł), głównie w wyniku większych wpływów z opłat: paszportowych, za zezwolenie na zatrudnienie cudzoziemców i za kartę pobytu na terytorium Polski oraz za wpis do rejestru osób wykonujących zawody medyczne w oparciu o ustawę z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych⁶ (o odpowiednio: 1698,2 tys. zł, 1550,2 tys. zł i 1024,5 tys. zł),

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Dz. U. poz. 1972 (ustawa weszła w życie 26 marca 2024 r.).

- o 1534,7 tys. zł (o 7,0%) od uzyskanych w 2023 r. (22 075,7 tys. zł), głównie w wyniku uzyskania wpływów z opłat za wpis do rejestru osób wykonujących zawody medyczne (1024,5 tys. zł).

Głównymi źródłami dochodów dysponenta trzeciego stopnia w PUW były opłaty: paszportowe (14 198,2 tys. zł, tj. 60,1% dochodów ogółem), za zezwolenie na zatrudnienie cudzoziemców i za kartę pobytu na terytorium Polski (5090,2 tys. zł, tj. 21,6% dochodów ogółem) i legalizacyjne (1457,7 tys. zł, tj. 6,2% dochodów ogółem).

W rocznych sprawozdaniach Rb-27 dysponenta części 85/22 i dysponenta trzeciego stopnia w PUW za 2024 r. nie wykazano ujemnych dochodów na poziomie działów i rozdziałów.

(akta kontroli Tom II str. 5-10, 15-16, 26-32, 36-50)

Na koniec 2024 r. w części 85/22 – województwo pomorskie⁷:

- należności pozostałe do zapłaty wyniosły 1 563 141,7 tys. zł i były większe od stanu takich należności na koniec 2023 r.⁸ o 272 199,4 tys. zł, tj. o 21,1%,
- zaległości netto wyniosły 1 368 072,5 tys. zł i były większe od stanu takich zaległości na koniec 2023 r.⁹ o 80 856,6 tys. zł, tj. o 6,3%.

Wzrost należności pozostałych do zapłaty i zaległości netto wynikał głównie ze zwiększenia – odpowiednio – o 122 244,3 tys. zł (do 1 329 924,2 tys. zł, tj. 85,1% takich należności ogółem) i o 81 437,5 tys. zł (do 1 289 100,0 tys. zł, tj. 94,2% zaległości netto ogółem) niewyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych zwrotów świadczeń wypłaconych przez gminy z funduszu alimentacyjnego. Przyczyną wzrostu ww. zaległości, jak wynikało z wyjaśnień Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu Urzędu (dalej: „WFiB”), była niska skuteczność ich egzekucji od dłużników alimentacyjnych, głównie z powodu niepodejmowania przez nich zatrudnienia i trudności z ustaleniem miejsca ich zamieszkania.

Poza zaległościami opisanymi wyżej, ujętymi w rozdziale 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego¹⁰ największe zaległości wystąpiły w rozdziałach:

- 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami (52 221,7 tys. zł), głównie z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa (51 924,5 tys. zł)¹¹,
- 71015 Nadzór budowlany (8267,4 tys. zł), głównie z tytułu nieuiszczonych grzywien nałożonych przez powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego (7836,6 tys. zł)¹²,

⁷ Według sprawozdania Rb-27 dysponenta części za rok 2024 (korekta z 27 marca 2025 r.).

⁸ Według sprawozdania Rb-27 dysponenta części za rok 2023 (korekta z 29 kwietnia 2024 r.).

⁹ Jak wyżej.

¹⁰ § 2350 Dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego.

¹¹ § 2350.

¹² § 2350.

- 85132 Inspekcja sanitarna (7263,0 tys. zł), głównie z tytułu nieuiszczonych kar nałożonych na osoby fizyczne przez inspekcję sanitarną (4236,7 tys. zł)¹³.

Na koniec 2024 r. u dysponenta trzeciego stopnia w PUW:

- należności pozostałe do zapłaty wyniosły 13 535,9 tys. zł i były mniejsze od stanu takich należności na koniec 2023 r. o 274,6 tys. zł (o 2,0%),
- zaległości netto wyniosły 5499,9 tys. zł i były mniejsze od stanu takich zaległości na koniec 2023 r. o 5840,8 tys. zł (o 51,5%).

Największe zaległości dotyczyły przejętych przez Wojewodę 1 stycznia 2017 r. wierzytelności po zlikwidowanym Funduszu Skarbu Państwa (na 31 grudnia 2024 r. 2357,5 tys. zł¹⁴, tj. 42,9% zaległości netto dysponenta trzeciego stopnia w PUW).

(akta kontroli Tom II str. 11-14, 17-35)

OBSZAR 2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

1. Wydatki budżetu państwa w 2024 r. w części 85/22 – województwo pomorskie wyniosły 3 689 752,0 tys. zł, tj. 97,0% planowanych. W porównaniu do 2023 r. wydatki były wyższe o 815 845,1 tys. zł, tj. o 28,4%, głównie z powodu otrzymania środków z rezerw celowych budżetu państwa na realizację nowych zadań, wynikających z:

- uchwały Nr 62 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”¹⁵ (53 523,7 tys. zł z poz. 8 rezerw celowych¹⁶);
- uchwały Nr 63 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027”¹⁷ (9875,9 tys. zł z poz. 16 rezerw celowych¹⁸);
- uchwały Nr 64 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024–2027”¹⁹ (7717,5 tys. zł z poz. 16 rezerw celowych);

¹³ § 0570 Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych.

¹⁴ Z tego: należności główne 603,5 tys. zł i odsetki 1754,0 tys. zł.

¹⁵ M. P. z 2024 r., poz. 505.

¹⁶ Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

¹⁷ M. P. z 2024 r., poz. 504.

¹⁸ Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa.

¹⁹ M. P. z 2024 r., poz. 506.

- ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw²⁰ (7,2 tys. zł z poz. 56 rezerw celowych²¹);
- ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego²² (52 138,5 tys. zł z poz. 10 rezerw celowych²³) i 287,3 tys. zł z poz. 16 rezerw celowych);
- uchwały nr 240 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim”²⁴ – dalej: „Program wspierania inwestycji j.s.t.” (25 089,4 tys. zł z poz. 45 rezerw celowych²⁵).

(akta kontroli Tom I str. 18, 20, 289, 499-504)

Największe wydatki zrealizowano w działach:

- 855 Rodzina: 1 458 347,7 tys. zł (39,5% wydatków ogółem, 98,8% wydatków planowanych w tym dziale), głównie na finansowanie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (1 398 643,8 tys. zł) oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów (24 599,8 tys. zł),
- 852 Pomoc społeczna: 487 658,2 tys. zł (13,2% wydatków ogółem, 94,4% wydatków planowanych w tym dziale), głównie na wypłaty przez gminy zasiłków stałych²⁶ (107 893,0 tys. zł) oraz dofinansowanie utrzymania domów pomocy społecznej (41 920,0 tys. zł),
- 801 Oświata i wychowanie: 338 467,6 tys. zł (9,2% wydatków ogółem, 98,0% wydatków planowanych w tym dziale), głównie na udzielenie jednostkom samorządu terytorialnego (dalej: „j.s.t.”) dotacji celowej na realizację zadań z zakresu wychowania przedszkolnego (235 958,5 tys. zł) oraz zapewnienie przez gminy uczniom bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych (28 754,3 tys. zł).

(akta kontroli Tom I str. 16, 502-553)

²⁰ Dz. U. z 2023 r., poz.2029.

²¹ Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania.

²² Dz. U. z 2024 r., poz. 859.

²³ Środki na realizację umów zawartych przez Ministra Klimatu i Środowiska w związku z poleceniem Prezesa Rady Ministrów.

²⁴ M. P. z 2024 r. poz. 1.

²⁵ Środki na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego

²⁶ Świadczenie pieniężne z pomocy społecznej, przyznawane i wypłacane przez gminy osobom pełnoletnim, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.).

Istotnie niższa od planowanej (poniżej 80% planu) była realizacja wydatków bieżących dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie m.in. z tytułu:

- składek na ubezpieczenie społeczne (§ 4110) i składek na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy (§ 4120) w rozdziale 85321 – Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano odpowiednio w 36,3% i 23,7% (w kwotach mniejszych od planowanych o odpowiednio: 955,9 tys. zł i 190,8 tys. zł) z powodu niezatrudnienia przez Wojewódzki Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności (dalej: „WZON”) dodatkowych osób na umowę o pracę i umowę zlecenia²⁷ w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym²⁸,
- wynagrodzeń osobowych członków korpusu służby cywilnej (§ 4021²⁹ i § 4022³⁰) w rozdziale 75011 Urzędy wojewódzkie. Planowane wydatki z tego tytułu zrealizowano w 65,6% (w kwotach mniejszych od planowanych o 101,7 tys. zł w § 4021 i o 33,9 tys. zł w § 4022) z powodu wydłużonego procesu rekrutacji konsultantów obsługujących infolinię związaną z legalizacją pobytu obywateli państw trzecich, którzy wjechali na terytorium Polski i przebywają na nim legalnie³¹.

(akta kontroli Tom I str. 474-475, 502-553, 676-677))

Wydatki dysponenta trzeciego stopnia PUW w 2024 r. wyniosły 181 315,1 tys. zł, tj. 95,9% planu po zmianach (189 063,2 tys. zł). W porównaniu do 2023 r. wydatki były większe o 37 942,5 tys. zł, tj. o 26,5%, głównie z powodu pozyskania dodatkowych środków z rezerw celowych m.in. na bieżące utrzymanie przejść granicznych (5200,0 tys. zł z poz. 44 rezerw celowych³²) i sfinansowanie dodatkowego stanowiska dyspozytora medycznego w Gdańsku – 5 etatów (740,0 tys. zł z poz. 74 rezerw celowych).

(akta kontroli Tom I str. 19, 210-242, 752)

2. W 2024 r.:

- dysponent części 85/22 – województwo pomorskie (dalej: „Wojewoda”) nie otrzymał środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa,
- Prezes Rady Ministrów nie wystąpił do Wojewody z sugestią złożenia wniosku o przyznanie środków z rezerwy ogólnej.

(akta kontroli Tom I str. 22, 25, 27, 250-252)

²⁷ Mniejsze zatrudnienie spowodowało mniejsze koszty w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne oraz Funduszu Pracy. Ponadto w przypadku zatrudniania osób na umowę zlecenie, posiadających stałe zatrudnienie w innym zakładzie pracy, nie powstał obowiązek naliczania składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy.

²⁸ Dz. U. z 2023 poz. 1429 i poz. 2760.

²⁹ Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej finansowane programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej.

³⁰ Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej współfinansowane programów realizowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej.

³¹ Infolinia funkcjonuje w ramach projektu „Wzmocnienie zdolności Wojewody Pomorskiego w obszarze obsługi cudzoziemców w województwie pomorskim w ramach Polskiego Programu Funduszu Azylu, Migracji i Integracji 2021-2027”.

³² Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych.

Plan wydatków Wojewody w 2024 r. (2 669 106 tys. zł):

- zwiększono środkami z 37 pozycji rezerw celowych budżetu państwa o 1 133 565,1 tys. zł i z części 42 Sprawy wewnętrzne budżetu państwa o 10,0 tys. zł (z przeznaczeniem dla Państwowej Straży Pożarnej na dostosowanie planu wydatków do aktualnych potrzeb),
- zmniejszono o 734,6 tys. zł na wniosek Wojewody z 13 grudnia 2024 r. o przeniesienie ww. środków do części 29 Obrona narodowa, z powodu niewykorzystania części wydatków przeznaczonych na organizację i przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej na terenie województwa.

Plan po zmianach Wojewody w 2024 r. wyniósł 3 801 946,5 tys. zł.

(akta kontroli Tom I str. 12-14, 26-28 193-201, 205-206, 502-504)

Badanie wykorzystania środków przeniesionych z dobranych celowo pięciu pozycji rezerw celowych w kwocie 331 606,2 tys. zł (52 138,5 tys. zł z poz. 10³³, 37,1 tys. zł z poz. 20³⁴, 278 761,3 tys. zł z poz. 52³⁵, 604,6 tys. zł z poz. 59³⁶ i 67,5 tys. zł z poz. 79³⁷), stanowiących 29,3% środków, o które zwiększono w 2024 r. wydatki w części 85/22 – województwo pomorskie wykazało, że:

- po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków wprowadzono zmiany w planie finansowym (Wojewody i dysponenta trzeciego stopnia w PUW),
- wydatków, na które pozyskano środki, nie ujęto w planie finansowym Wojewody na etapie opracowania ustawy budżetowej³⁸,
- wnioskowanie o środki z rezerw wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe,
- otrzymane środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem (318 526,8 tys. zł, tj. 96,1%, z tego: 43 159,6 tys. zł, tj. 82,8% środków z poz. 10, 36,4 tys. zł, tj. 98,1% środków z poz. 20, 274 644,6 tys. zł, tj. 98,5% środków z poz. 52, 601,5 tys. zł, tj. 99,9% z poz. 59 i 318 526,8 tys. zł z poz. 79 rezerw),
- z przekazanych środków nie wykorzystano 13 079,4 tys. zł (tj. 3,9%), z tego niewykorzystanie:
 - - 8978,9 tys. zł (17,2% przekazanych środków) z poz. 10 wynikało z mniejszej od planowanej liczby wniosków o wypłatę bonu energetycznego, przekroczenia kryterium dochodowego przez beneficjentów, nieuwzględnienia wniosków z powodu braków formalnych, przyznania mniejszych kwot świadczenia w wyniku zastosowania mechanizmu „złotówka za złotówkę”³⁹,

³³ Środki na realizację umów zawartych przez Ministra Klimatu i Środowiska w związku z poleceniem Prezesa Rady Ministrów.

³⁴ Środki na szkolenia i wynagrodzenia na nowe mianowania urzędników służby cywilnej oraz skutki przechodzące.

³⁵ Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego.

³⁶ Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

³⁷ Na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

³⁸ Ustawa budżetowa na rok 2024 z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz. U. poz. 122, ze zm.).

³⁹ Zasada „złotówka za złotówkę” polegała na obniżeniu wielkości otrzymywanych świadczeń w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego - za każde przekroczenie progu o 1 zł, łączna kwota przysługujących świadczeń była pomniejszana o 1 zł.

- - 0,7 tys. zł (1,9% przekazanych środków) z poz. 20 wynikało głównie z obniżenia wypłat dodatków służby cywilnej z powodu chorób osób uprawnionych,
- - 4096,7 zł (1,5% przekazanych środków) z poz. 52 wynikało z mniejszej liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego, na które dotację przeznaczono i otrzymania dofinansowania przez niektóre gminy z innych źródeł,
- - 0,4 tys. zł (0,1% przekazanych środków) z poz. 79 wynikało z naliczenia mniejszych od zakładanych składek: wypadkowej⁴⁰ i na Fundusz Pracy,
- - 2,7 tys. zł (4,0% przekazanych środków) z poz. 59 wynikało z niższych od zakładanych kosztów realizacji zadania.

(akta kontroli Tom I str. 269-277)

Badanie wykorzystania środków przeniesionych z dobranych celowo czterech pozycji rezerw celowych w łącznej kwocie 1356,8 tys. zł (19,3 tys. zł z poz. 20⁴¹, 393,0 tys. zł z poz. 49⁴², 4,5 tys. zł z poz. 53⁴³ i 940,0 tys. zł z poz. 74⁴⁴) stanowiącej 15,9% środków, o które zwiększono z rezerw celowych plan finansowy dysponenta trzeciego stopnia w PUW w 2024 r. wykazało, że:

- po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków wprowadzono zmiany w planie finansowym ww. dysponenta,
- wydatków, na które pozyskano środki z rezerw celowych, nie ujęto w planie finansowym ww. dysponenta na etapie opracowania ustawy budżetowej,
- wnioskowanie o środki z rezerw wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe,
- z otrzymanych środków nie wykorzystano 46,4 tys. zł (tj. 3,4%), z tego niewykorzystanie:
 - - 0,7 tys. zł (tj. 3,6%) z poz. 20 wynikało z oszczędności powstałych na skutek obniżenia kwoty wypłat dodatków służby cywilnej spowodowanego chorobami osób uprawnionych,
 - - 3,3 tys. zł (tj. 0,8%) z poz. 49 wynikało ze zwolnienia osób z opłacania składek na Fundusz Pracy z powodu osiągnięcia odpowiedniego wieku,
 - - 0,9 tys. zł (tj. 20%) z poz. 53 wynikało z oszczędności przy realizacji zadania,
 - - 41,5 tys. zł (tj. 3,4%) z poz. 74 wynikało z opóźnień w przekazaniu do PUW dokumentacji rozliczeniowej przez jednostki realizujące zadanie.

(akta kontroli Tom I str. 278-288)

⁴⁰ Składka na ubezpieczenie wypadkowe (tzw. składka wypadkowa) to jedna z obowiązkowych składek ponoszonych przez ich płatnika, dzięki której ubezpieczony nabywa prawa do wypłaty świadczeń z tego tytułu, kiedy uległ wypadkowi w pracy i w związku z tym stał się niezdolny do pracy lub doświadczył choroby zawodowej.

⁴¹ Środki na szkolenia i wynagrodzenia na nowe mianowania urzędników służby cywilnej oraz skutki przechodzące.

⁴² Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych.

⁴³ Środki na realizację programu wieloletniego „Senior+” oraz realizację Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

⁴⁴ Środki na zadania w obszarze zdrowia.

W 2024 r., w związku z niewykorzystaniem środków z rezerw celowych, Wojewoda złożyła 10 wniosków do Ministra Finansów o korekty decyzji przyznających te środki o łącznie 21 271,4 tys. zł. Ww. kwota dotyczyła sześciu pozycji rezerw celowych:

- poz. 25 Środki na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej oraz na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (228,4 tys. zł),
- poz. 44 Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych (247,9 tys. zł),
- poz. 45 Środki na dofinansowanie zadań własnych j.s.t. (1951,0 tys. zł),
- poz. 53 Środki na realizację programu wieloletniego „Senior+” (170,0 tys. zł),
- poz. 59 Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2,7 tys. zł),
- poz. 71 Środki na realizację zadań wynikających z ustawy o dodatku osłonowym (18 671,3 tys. zł).

(akta kontroli Tom I str. 29-58)

Wojewoda dokonała 33 decyzjami wydanymi od 19 listopada do 31 grudnia 2024 r.⁴⁵, 35 blokad wydatków w kwocie 48 801,5 tys. zł⁴⁶ (1,3% planu po zmianach), z tego:

- cztery blokady na 7913,5 tys. zł były spowodowane opóźnieniami w realizacji zadań (art. 177 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ufp),
- jedna na 1924,7 tys. zł była spowodowana opóźnieniem w realizacji zadań i nadmiarem posiadanych środków (art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp),
- 30 na kwotę 38 963,3 tys. zł było spowodowane nadmiarem posiadanych środków (art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp).

(akta kontroli Tom I str. 59-60)

W 2024 r. nie wystąpiły przypadki blokowania środków z tytułu niegospodarności w jednostkach (art. 177 ust. 1 pkt 1 ufp) oraz naruszenia zasad gospodarki finansowej, o których mowa w art. 162 ufp (art. 177 ust. 1 pkt 4 ufp).

(akta kontroli Tom I str. 60)

Badanie sześciu decyzji Wojewody o zablokowaniu planowanych wydatków w kwocie 10 257,6 tys. zł (20,1% wartości dokonanych blokad) wykazało, że:

- blokowanie wydatków następowało w terminie do 11 dni od uzyskania informacji o niewykorzystaniu planowanych środków⁴⁷. Termin podjęcia decyzji wynikał z konieczności weryfikacji wniosków i potwierdzania przez pracownika WFiB kwot zgłoszonych do blokady oraz przerwy świątecznej,
- blokad dokonano na podstawie umotywowanych wniosków właściwych jednostek lub wydziałów PUW,

⁴⁵ Z ww. 33 decyzji jedna na kwotę 75,0 tys. zł (tj. 0,2% zablokowanych środków) została wydana w listopadzie 2024 r., a 32 (99,8% zablokowanych środków) na kwotę 48 726,5 w grudniu 2024 r.

⁴⁶ W tym 23 304,8 tys. zł (47,8%) dotyczyło środków pozyskanych z rezerw celowych.

⁴⁷ Trzy blokady z 27 grudnia 2024 r., dwie z 30 grudnia 2024 r. i jedna 31 z grudnia 2024 r.

- blokowanie wydatków budżetowych wynikało z nadmiaru posiadanych środków – pięć decyzji na kwotę 8332,9 tys. zł i nadmiaru posiadanych środków w związku z opóźnieniami w realizacji zadań – jedna decyzja na kwotę 1924,7 tys. zł,
- cztery z ww. sześciu decyzji na kwotę 6713,1 tys. zł dotyczyło środków pochodzących z rezerw celowych⁴⁸, co stanowiło 65,4% badanych blokad.

(akta kontroli Tom I str. 415-416)

3. Prezes Rady Ministrów w 2023 r. nie wydał Wojewodzie polecenia wpłat środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19⁴⁹ i na Fundusz Pomocy⁵⁰.

(akta kontroli Tom I str. 23)

4. W 2024 r. wydatki Wojewody na dotacje wyniosły 3 085 448,7 tys. zł⁵¹ (97,7% planu po zmianach), z tego: 2 946 716,0 tys. zł⁵² stanowiły dotacje na wydatki bieżące i 138 732,7 tys. zł⁵³ dotacje na realizację zadań inwestycyjnych).

W porównaniu do 2023 r. wykonanie wydatków na dotacje w 2024 r. było:

- mniejsze w działach:
 - - 020 Leśnictwo o 831,4 tys. zł (o 66,2%), głównie w wyniku mniejszej liczby wydanych w powiatach decyzji dotyczących odnowienia lasów zniszczonych w nawałnicy z 2017 r.;
 - - 926 Kultura fizyczna o 4019,6 tys. zł (o 82,4%) – wydatki w tym dziale w 2023 r. zwiększono środkami z rezerwy celowej budżetu państwa⁵⁴, a w 2024 r. takiego zwiększenia nie dokonano;
- większe w działach:
 - - 600 Transport i łączność o 59 408,4 tys. zł (o 40,3%), głównie w wyniku zwiększenia środków na realizację przez j.s.t. zadań w ramach programów wieloletnich⁵⁵ oraz finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów;
 - - 630 Turystyka o 304,7 tys. zł (o 108,2%), głównie w wyniku przyznania środków na realizację przez j.s.t. zadań w ramach Programu wspierania inwestycji j.s.t.;
 - - 700 Gospodarka mieszkaniowa o 6823,2 tys. zł (o 34,8%), głównie w wyniku przyznania powiatom większej kwoty na dofinansowanie kosztów obsługi zadań zleconych z zakresu gospodarowania

⁴⁸ Z tego: 1600,0 tys. zł z poz. 12, 1002,1 tys. zł z poz. 16, 1009,4 tys. zł z poz. 25 i 3101,6 tys. zł z poz. 8 rezerw celowych.

⁴⁹ Na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.).

⁵⁰ Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, ze zm.).

⁵¹ W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE - 19 455,9 tys. zł.

⁵² W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE - 8993,6 tys. zł.

⁵³ W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE - 10 462,3 tys. zł.

⁵⁴ W 2024 r. przyznane zostały środki na realizację zadań w zakresie programu wieloletniego „Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019-2027”.

⁵⁵ „Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019-2027”, oraz Program wspierania inwestycji j.s.t.

nieruchomościami Skarbu Państwa oraz ujęcia w ustawie budżetowej na rok 2024 wydatków majątkowych na kompleksowy remont budynku użyteczności publicznej, stanowiącego własność Skarbu Państwa;

- - 758 Rozliczenia różne o 7631,9 tys. zł (o 58,1%), głównie w wyniku przyznania większej kwoty dotacji dla gmin uzdrowiskowych oraz z niezastosowania w 2024 r. przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej mechanizmu korygującego w zakresie zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego (art. 12 ust. 2 ustawy o funduszu sołeckim⁵⁶);
- - 801 Oświata i wychowanie o 165 175,5 tys. zł (o 94,0%), głównie w wyniku przyznania większych środków z rezerwy celowej budżetu państwa na zadania w zakresie wychowania przedszkolnego (zwiększenie stawki na dziecko o 246,92%) oraz przyznania większych środków na realizację przez j.s.t. zadań w ramach Programu wpierania inwestycji j.s.t.;
- - 852 Pomoc społeczna o 159 241,6 tys. zł (o 47,0%), głównie w wyniku przyznania większej kwoty dotacji na zadania z zakresu pomocy społecznej, tj. na zasiłki stałe i ośrodki wsparcia oraz przyznania środków z rezerwy celowej budżetu państwa na realizację rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027”, wypłatę świadczeń bonu energetycznego i wypłatę dodatków osłonowych;
- - 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej o 11 820,5 tys. zł (o 60,8%), w wyniku włączenia w 2024 r. do tego działu środków na realizację ustawy o świadczeniu wspierającym⁵⁷.

(akta kontroli Tom I str. 564-566, 727)

W 2024 r. środki na dotacje przeznaczono m.in. na następujące cele:

- zadania z zakresu polityki społecznej⁵⁸,
- prowadzenie ośrodków adopcyjnych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej⁵⁹,
- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka⁶⁰,

⁵⁶ Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. poz. 301, ze zm.).

⁵⁷ Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, 2760).

⁵⁸ W tym na: wypłatę dodatku osłonowego i bonu energetycznego, pomoc w zakresie dożywiania, wypłatę zasiłków okresowych i stałych, utrzymanie ośrodków wsparcia, w tym: środowiskowych domów samopomocy i klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, utrzymanie ośrodków pomocy społecznej, usługi specjalistyczne i specjalistyczne usługi opiekuńcze, wypłatę świadczeń (wychowawczych przyznanych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wraz z kosztami jego obsługi na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”), działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych, opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne i osoby pobierające zasiłki dla opiekunów.

⁵⁹ Dz. U. z 2025 r., poz. 49.

⁶⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 192.

- realizację pomocy dla repatriantów, zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji⁶¹,
- zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie tego zwrotu, poniesionych w tym zakresie przez gminy,
- utrzymanie powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności,
- realizację zadań w ramach Programu Ziemi Słupskiej,
- realizację zadań w ramach wieloletniego Programu wspierania inwestycji j.s.t.,
- realizację zadań w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024–2027”,
- utrzymanie powiatowych/miejskich komend Państwowej Straży Pożarnej,
- przeprowadzenie na terenie województwa kwalifikacji wojskowej,
- zadania z zakresu geodezji i kartografii, prac geodezyjno-urzędzeniowych na potrzeby rolnictwa oraz gospodarki gruntami i nieruchomościami,
- odnowienie terenów leśnych,
- działalność powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego,
- nieodpłatną pomoc prawną,
- zadania z zakresu oświaty i wychowania⁶²,
- dofinansowanie realizacji zadań bieżących z zakresu administracji rządowej, w związku z postanowieniami art. 129 ufp,
- zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego,
- wspieranie organizacji doradztwa metodycznego, o których mowa w art. 70a ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁶³,
- funkcjonowanie Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych, będącego w zarządzie samorządu Województwa Pomorskiego,
- wydatki dla gmin związane z kosztami utrzymania pracowników wykonujących zadania z zakresu spraw obywatelskich, ewidencji działalności gospodarczej oraz zadania obronne,
- finansowanie ustawowych uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów w ramach krajowych przewozów autobusowych,

⁶¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1105.

⁶² W tym na realizację zadań wynikających z Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 „Aktywna tablica”, realizację modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 dla organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków, wypłatę stypendiów i zasiłków szkolnych, dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023-2025.

⁶³ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r., poz. 986, ze zm.).

- finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów,
- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska⁶⁴ związanych z ochroną środowiska przed hałasem i zarządzaniem jakością powietrza, a także z ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw⁶⁵.

(akta kontroli Tom I str. 557-559)

Wojewoda sporządziła 17 lutego 2025 r. i przekazała do publikacji zestawienie wysokości dotacji podmiotowych udzielanych z budżetu państwa przeznaczonych dla spółek wodnych z terenu województwa na dofinansowanie kosztów wykonanych zadań związanych z utrzymaniem urządzeń melioracyjnych na 2024 r. Wykaz jednostek i kwot udzielonych dotacji podmiotowych za 2024 r. został zgłoszony do publikacji 17 lutego 2025 r.

(akta kontroli Tom I str. 567-570)

4.1. Badanie wydatków Wojewody na wybrane dotacje celowe (386 392,9 tys. zł, tj. 12,5% dotacji) na zadania bieżące zlecone i własne j.s.t. w zakresie:

- wychowania przedszkolnego⁶⁶ (278 761,3 tys. zł), wykazało, że przekazywanie i rozliczanie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w ufp oraz obowiązującymi przepisami. W wyniku przekazania j.s.t. środków na realizację ww. zadania dofinansowaniem objęto 69 205 dzieci w wieku do lat 5, korzystających z wychowania przedszkolnego w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, a także innych formach wychowania przedszkolnego na terenie województwa. Niewykorzystane środki dotacji (4096,7 tys. zł) zwrócono do budżetu państwa, z tego 3936,5 tys. zł – w terminie wynikającym z art. 168 ust. 1 ufp, a 160,2 tys. zł po tym terminie (środki zwrócono z odsetkami);
- wypłaty jednorazowego świadczenia pieniężnego (bonu energetycznego) wprowadzonego ustawą o bonie energetycznym⁶⁷ (52 219,8 tys. zł), wykazało, że:
 - - zapotrzebowanie⁶⁸ na środki na wypłatę bonu energetycznego z 3% kosztami obsługi (sporządzone w oparciu o wnioski gmin, zawierające m.in. szacowaną liczbę wniosków o wypłatę bonów, w rozbiciu na cztery grupy gospodarstw domowych i dwa rodzaje źródeł ciepła) w kwocie 48 684,2 tys. zł zgłoszono do Ministra Klimatu i Środowiska 4 września 2024 r. Wielkość zapotrzebowania, na podstawie korekt wniosków złożonych zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o bonie energetycznym, 10 września 2024 r. skorygowano do 52 138,5 tys. zł;

⁶⁴ Dz. U. poz. 2087.

⁶⁵ Dz. U. poz. 2029.

⁶⁶ Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 754).

⁶⁷ Ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. poz. 859).

⁶⁸ Złożone w odpowiedzi na pismo Ministra klimatu i Środowiska z 8 sierpnia 2024 r.

- w odpowiedzi na informację Ministra Klimatu i Środowiska z 25 września 2024 r. o zmianie przeznaczenia środków z poz. 10 rezerw celowych, 27 września 2024 r. złożono wnioski o uruchomienie środków na wypłaty bonów energetycznych, a decyzją Ministra Finansów z 11 października 2024 r. zwiększono plan ww. dotacji do kwoty 52 138,5 tys. zł;
- na finansowanie bonu energetycznego otrzymano, wyłącznie ze środków rezerw celowych, 52 425,8 tys. zł (z tego z poz. 10 – 52 138,5 tys. zł 11 października 2024 r. i z poz. 16 – 287,3 tys. zł 24 grudnia 2024 r.);
- Wojewoda 11 października 2024 r. dokonała podziału ww. dotacji w kwocie 52 138,5 tys. zł dla gmin, a 17 października 2024 r. przekazała dyspozycję wypłat dotacji zgodnie z wnioskami gmin. Środki dotacji przekazano gminom w jednej transzy, mimo że z przepisu art. 5 ust. 5 ww. ustawy wynikało, że dotacje na bon energetyczny są przekazywane przez wojewodę w miesięcznych ratach.

Na zadane Wojewodzie pytania Dyrektor WFiB, odpowiedzialna za realizację zadania dotyczącego wypłaty bonu energetycznego, oświadczyła, że z uwagi na:

- czas w jakim nastąpiło zwiększenie planu dotacji (decyzja Ministra Finansów z 11 października 2024 r.), czas jaki pozostał do końca roku i niekończące się telefony od ostatecznych odbiorców w sprawie terminu przekazania środków na wypłatę bonu, dysponent podjął decyzję o przekazaniu środków w jednej transzy;
- duże naciski, przede wszystkim ze strony ostatecznych odbiorców bonu energetycznego, nie zbierano informacji o kwotach na poszczególne miesiące, gdyż wydłużyłoby to okres oczekiwania na przedmiotowe środki. Wskazała, że z doświadczenia współpracy z j.s.t. można było przypuszczać, że nie wszyscy wywiązałiby się z nałożonych przez Wojewodę terminów i tylko wydłużyłoby to okres oczekiwania na środki przez pozostałe jednostki;
- wyniki kontroli przeprowadzonych przez NIK u dwóch odbiorców dotacji⁶⁹ wskazują, że przekazane im do dyspozycji środki (1430,2 tys. zł i 1185,5 tys. zł) w pierwszym miesiącu od przekazania zostały wykorzystane w (odpowiednio) 52% i 84%, a pozostałe 48% i 16% środków w kolejnych miesiącach (listopad i grudzień)⁷⁰. W PUW nie nadzorowano sposobu postępowania przez gminy z nadwyżkami środków, spowodowanymi przekazaniem im dotacji w jednej transzy, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- pomimo, że Wojewoda przekazała gminom środki dotacji niezwłocznie, to jednak przekazanie ich dopiero 17 października 2024 r. skutkowało

⁶⁹ Kontrolę w zakresie wykorzystania dotacji na bon energetyczny w ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. przeprowadzono w Urzędzie Gminy Sierakowice i Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim.

⁷⁰ „Wolne” środki pozostające na rachunkach beneficjentów w oczekiwaniu na rozpatrzenie kolejnych wniosków i wypłaty z uwzględnieniem dokonanych zwrotów wynosiły odpowiednio: 562,5 tys. zł i 163,0 tys. zł.

nieterminową wypłatą przyznanych przez gminy do tego dnia świadczeń. W Urzędzie Gminy Sierakowice w przypadku 1007 pozytywnie rozpatrzonych od 1 sierpnia do 17 października 2024 r. wniosków, środki wypłacono w terminie od 8 do 77 dni od ich rozpatrzenia, w tym w 552 przypadkach okres ten wynosił od 30 do ponad 70 dni. Ustawa o bonie energetycznym (art. 5 ust. 1) zobowiązywała gminy do wypłaty bonu niezwłocznie po jego przyznaniu;

- - gminy kierowały do PUW telefonicznie zapytania o termin otrzymania ww. środków na wypłaty świadczeń;
- - złożone w terminie określonym w art. 6 ust. 2 ww. ustawy przez skontrolowane jednostki rozliczenia ww. dotacji zostały zaakceptowane przez PUW, jednak przed akceptacją rozliczeń w PUW nie weryfikowano, czy były one podpisane przez osoby do tego upoważnione w sytuacji, gdy nie podpisywali ich wójt, burmistrz lub prezydent miasta, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- - zgodnie z terminowo złożonym przez Wojewodę Ministrowi Klimatu i Środowiska rozliczeniem środkami dotacji w kwocie 42 244,8 tys. zł sfinansowano 106 174 świadczeń oraz 3% koszty obsługi zadania (1251,0 tys. zł), a środki niewykorzystane w kwocie 8669,2 tys. zł zostały przez gminy zwrócone (w tym 10,4 tys. zł po terminie, z należnymi odsetkami);
- - zgodnie z wytycznymi Ministra Klimatu i Środowiska wysokość środków niezbędnych na zabezpieczenie wypłat w 2025 r. ustalana była na podstawie comiesięcznych zapotrzebowań składanych przez gminy, środki na wypłatę bonu energetycznego w 2025 r. ujęte zostały w załączniku nr 2 (30 poz. Rezerw celowych) do ustawy budżetowej na rok 2025. Wysokość środków zapotrzebowanych na 9 kwietnia 2025 r. wynosiła 573,1 tys. zł (z tego kwotę 516,0 tys. zł przekazano gminom);
- dotacji dla mieszkańców DPS (55 601,8 tys. zł) wykazało, że:
 - - na ww. dotację zaplanowano 52 382,0 tys. zł, tj. na poziomie planowanych wydatków w latach 2021-2023, przy czym w wyniku zwiększenia przez Wojewodę planu w rozdziale 85202 Domy pomocy społecznej o 3200,0 tys. zł⁷¹ 18 powiatom, przekazano dofinansowanie w kwocie 55 601,8 tys. zł (nadpłatę 12,0 tys. zł zwrócono na rachunek PUW);
 - - średniej miesięcznej kwoty dotacji dla województwa (dalej: „średnia miesięczna”), o której mowa w art. 87 ust. 7 ustawy o dochodach j.s.t.⁷²,

⁷¹ W wyniku przesunięć środków w ramach innych zadań z pomocy społecznej w związku z informacjami otrzymanymi od powiatów o niewystarczających środkach na utrzymanie DPS i wnioskami o zwiększenie kwoty dotacji oraz nieprzyznaniu Wojewodzie dodatkowych środków z rezerwy celowej w kwocie 5477,7 tys. zł, o które wystąpił 29 sierpnia 2024 r. do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

⁷² Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 356). Ustawa obowiązywała do 24 października 2024 r. i została zastąpiona ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572). Kwestie uregulowane w ww. art. 87 obecnie są uregulowane w art. 53 nowej ustawy.

nie ustalano co miesiąc, zgodnie z art. 87 ust. 7 w zw. z ust. 3 ww. ustawy, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;

- do wyliczenia miesięcznej kwoty dotacji dla powiatów przyjmowano liczbę osób objętych dotacją i średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańców DPS ogłoszony przez starostę, pomniejszony o odpłatności z tytułu pobytu w domu, przy czym do obliczenia dotacji przyjmowano średni miesięczny koszt utrzymania, nie wyższy niż średnia miesięczna kwota dotacji obliczona dla województwa (w I kwartale 2024 r. odnoszono ją do limitu wydatków określonego na ten cel w planie finansowym Wojewody, który co najmniej od 2021 r. stanowił taką samą kwotę i wynosił 52 382,0 tys. zł oraz liczby osób objętych dotacją – wg stanu na wrzesień 2023 r. – 1088 osoby);
- badaniem objęto dotację dla dwóch powiatów, które otrzymały największe kwoty dotacji (Powiat Słupski 9575,5 tys. zł i Powiat Tczewski 11 277,9 tys. zł⁷³ – łącznie 20 853,4 tys. zł);
- w związku z art. 155 ust. 2-2a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁷⁴, z uwagi na otrzymane informacje dot. zmniejszenia liczby mieszkańców, wysokości średnich miesięcznych kosztów utrzymania DPS oraz wysokości dochodów z tytułu odpłatności za pobyt w DPS, dokonano zwiększenia kwot dotacji dla wszystkich powiatów/miast na prawach powiatów, zaś zmniejszenie planu dotacji dotyczyło 15 z nich.

(akta kontroli Tom II str. 51-126, Tom V str. 1-273)

4.2. W 2024 r. wydatki Wojewody na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 4348,9 tys. zł (99,6% planu po zmianach), w tym wydatki dysponenta trzeciego stopnia w PUW wyniosły 795,2 tys. zł (99,7% planu po zmianach).

(akta kontroli Tom I str. 556, 571)

Realizacja ww. wydatków przedstawiała się następująco:

- 1352,1 tys. zł (98,9% planu po zmianach) – wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (§ 3020) w tym: PUW – 237,7 tys. zł⁷⁵, tj. 99,3% planu po zmianach,
- 254,0 tys. zł (99,5% planu po zmianach) – różne wydatki na rzecz osób fizycznych (§ 3030), w tym: PUW – 20,7 tys. zł⁷⁶, tj. 94,7% planu po zmianach,
- 700,0 tys. zł (100% planu po zmianach) – nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń (§ 3040),
- 611,1 tys. zł (100% planu po zmianach) – zasądzone renty (§ 3050), w tym: PUW 536,8 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach,

⁷³ Kwoty dotacji uwzględniają zwiększenie dotacji dokonane decyzjami Wojewody z 26 kwietnia 2024 r., 30 lipca 2024 r. i 29 listopada 2024 r. (nr 100.1/2024, 100.3/2024 i 100.5/2024)

⁷⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.

⁷⁵ Z tego: 82,1 tys. zł – ekwiwalent za okulary, 64,7 tys. zł – ekwiwalent za pranie odzieży, zakup i konserwację umundurowania, 9,9 tys. zł – ekwiwalent za używanie własnej odzieży roboczej, 14,6 tys. zł – dodatek rowerowy, 11,9 tys. zł – ryczałt za pracę zdalną, 25,5 tys. zł – posiłki regeneracyjne i profilaktyczne, owoce, 29,1 tys. zł – zakup odzieży roboczej, środków higieny, wody (BHP).

⁷⁶ Z tego zwroty kosztów przejazdu na: Komisje Dyscyplinarne nauczycieli (19,5 tys. zł) i posiedzenie Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania i Zdarzeniach Medycznych (1,2 tys. zł).

- 222,8 tys. zł (99,0% planu po zmianach) – wydatki osobowe niezaliczane do uposażeń wypłacane żołnierzom i funkcjonariuszom (§ 3070),
- 1210,0 tys. zł (100% planu po zmianach) – stypendia dla uczniów (§ 3240).

(akta kontroli Tom I str. 556-557, 571-572)

4.3. Wydatki na wynagrodzenia⁷⁷ w 2024 r. w części 85/22 – województwo pomorskie wyniosły⁷⁸ 372 149,6 tys. zł (99,8% planowanych) i w porównaniu do 2023 r. zwiększyły się o 61 135,0 tys. zł, tj. o 19,7%. Nastąpiło to głównie w wyniku wzrostu wynagrodzeń o wskaźnik 20% oraz zwiększeniem w trakcie roku wynagrodzeń z dodatkowymi etatami decyzją Ministra Finansów.

(akta kontroli Tom I str. 753)

Przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) w części 85/22 – województwo pomorskie w 2024 r. (2672 osoby) w porównaniu do 2023 r. było większe o 20 osób (o 0,8%). Przeciętne wynagrodzenie (11 606,5 zł) w porównaniu do 2023 r. zwiększyło się 1833,50 zł (o 18,8%). Wzrost zatrudnienia wynikał głównie z obsadzenia istniejących wakatów.

Wydatki na wynagrodzenia w PUW w 2024 r. wyniosły 92 274,1 tys. zł (99,2% planowanych) i w porównaniu do 2023 r. były większe o 13 555,1 tys. zł (o 17,2%). Przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) w PUW w 2024 r. (802 osoby) w porównaniu do 2023 r. było mniejsze o 3 osoby (o 0,4%). Przeciętne wynagrodzenie w 2024 r. (9585,6 zł) w porównaniu do 2023 r. było większe o 1437,6 zł (o 17,6%). Wzrost wynagrodzeń spowodowany był (jak w przypadku dysponenta części) wzrostem wynagrodzeń o wskaźnik wynoszący 20%.

(akta kontroli Tom I str. 753, Tom II str. 214-217)

W 2024 r. w PUW 14 osobom wypłacono nagrody okresowe w wysokości wyższej niż średnia kwota nagrody wypłacona w 2024 r. Wysokość wypłaconych nagród była wyższa od tej średniej o 4,9% (14 osób) i o 7,3% (jedna osoba). Zgodnie z załącznikiem Nr 1 do regulaminu nagród PUW⁷⁹ nagrody dla pracowników należących do I grupy stanowisk⁸⁰ (11 osób) przyznawał Dyrektor Generalny w porozumieniu z Wojewodą bez pisemnego uzasadnienia, w pozostałych trzech przypadkach przyznano nagrody z pisemnym uzasadnieniem.

(akta kontroli Tom I str. 497, 680-688)

4.4. Na wydatki majątkowe w części 85/22 – województwo pomorskie zaplanowano w ustawie budżetowej kwotę 12 027,0 tys. zł⁸¹, którą w trakcie roku zwiększono do 26 811,0 tys. zł⁸² (o 122,9%). W 2024 r. wydatki majątkowe

⁷⁷ Wynagrodzenia osobowe, dodatkowe wynagrodzenia roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy, dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.

⁷⁸ Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2023 r.

⁷⁹ Zarządzenie Dyrektora Generalnego PUW z 28 września 2023 r. w sprawie ustalenia regulaminu przyznawania nagród pracownikom PUW, zmienione zarządzeniem Dyrektora Generalnego PUW z 13 sierpnia 2024 r.

⁸⁰ Tj. dyrektor wydziału, Pomorski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego i zastępca dyrektora wydziału.

⁸¹ W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 40,0 tys. zł.

⁸² W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 64,5 tys. zł.

wyniosły 25 793,6 tys. zł⁸³, tj. 96,2% planowanych. Wzrost planowanych wydatków majątkowych wynikał z pozyskania dodatkowych środków z rezerw celowych (m.in. 7957,4 tys. zł z poz. 12, 1325,5 tys. zł z poz. 22, 382,9 tys. zł z poz. 44 i 411,6 tys. zł z poz. 59).

(akta kontroli Tom I str. 582, 749)

Na wydatki majątkowe PUW zaplanowano pierwotnie 6915,0 tys. zł⁸⁴. W trakcie roku ww. kwotę zwiększono o 3280,6 tys. zł⁸⁵ (do 10 195,6 tys. zł⁸⁶). W 2024 r. na wydatki majątkowe wydano 10 024,1 tys. zł (98,3% planu), więcej o 1334,1 tys. zł (o 13,3%) od wykonania w 2023 r.

Pierwotnie w PUW zaplanowano środki na realizację siedmiu zadań:

- remont przebudowa i nadbudowa budynku usługowo-magazynowego przy ul. Chmielnej 74/76 w Gdańsku, w celu adaptacji na funkcję biurowo-magazynową budynku administracji publicznej – kontynuacja zadania inwestycyjnego rozpoczętego w 2019 r. (5297,0 tys. zł),
- realizacja programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027 - wydatki w kwocie 40,0 tys. zł na zakup m.in. urządzeń wielofunkcyjnych i realizację pomocy technicznej w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,
- zakup siedmiu radiatorów na potrzeby łączności radiowej w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego (130,0 tys. zł),
- przebudowę obiektów przejścia granicznego w Ustce (1322,0 tys. zł),
- dostawę i montaż drzwi (35,0 tys. zł),
- wykonanie instalacji systemu sygnalizacji pożaru (66,0 tys. zł),
- dostawę i montaż powiatowej centrali alarmowej (25,0 tys. zł).

W trakcie roku:

- zrezygnowano z realizacji dwóch zadań na kwotę 101,0 tys. zł⁸⁷ z powodu konieczności realizacji innego zadania, polegającego na dostawie, montażu i uruchomieniu wojewódzkiej centrali sterowania syrenami alarmowymi w głównym stanowisku systemu ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach (w jednym przypadku) oraz braku wystarczających środków (w drugim przypadku),
- wprowadzono do planu 23 nowe zadania na łączną kwotę 3065,6 tys. zł⁸⁸.

⁸³ W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 19 630,0 tys. zł.

⁸⁴ W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 40,0 tys. zł.

⁸⁵ Z tego: zmniejszenia 134,9 tys. zł i zwiększenia 3415,4 tys. zł.

⁸⁶ W tym współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 64,5 tys. zł.

⁸⁷ „Dostawa i montaż drzwi w obiekcie w Sopocie przy ul. 23 Marca 110” na kwotę (33,0 tys. zł), „Wykonanie instalacji systemu sygnalizacji pożaru w Sopocie przy ul. 23 Marca 110” (66,0 tys. zł).

⁸⁸ Zakupy: wyposażenia meblowego (6 szt.) do pomieszczeń Biura Wojewody (82,2 tys. zł), wyposażenia do uruchomienia punktu paszportowego na lotnisku Gdańsk-Rębiechowo im. L. Wałęsy (64,7 tys. zł), samochodu osobowego typu kombi dla PUW (159,0 tys. zł), systemów wizyjnego, wideokonferencji i audio na wyposażenie PUW (157,8 tys. zł), elektronicznego depozytora kluczy dla PUW (158,9 tys. zł), elektronicznej tablicy dotykowej dla PUW (24,0 tys. zł), modułu do centrali telefonicznej do PUW (36,4 tys. zł), urządzeń wielofunkcyjnych dla Wydziału Infrastruktury (2 szt.) oraz Wydziału Nieruchomości i Skarbu Państwa (1 szt.) PUW (119,9 tys. zł).

W 2024 r. w PUW wszystkie zaplanowane zadania zostały w całości realizowane.
(akta kontroli Tom I str. 17, 583-669, 750-751)

W wyniku zrealizowania m.in.:

- dostawy, montażu i uruchomienia wojewódzkiej centrali sterowania syrenami alarmowymi w Głównym Stanowisku Kierowania Wojewody Pomorskiego zwiększono skuteczność systemu ostrzegania i alarmowania ludności, rozszerzono wydajność centrali przez możliwość obsługi rosnącej liczby central powiatowych i miejskich,
- dostawy i instalacji wzmacniacza sygnału łączności dyspozytorskiej Tetra poprawiono jakość i niezawodność łączności dla służb zarządzania kryzysowego, zwiększając efektywność koordynacji działań w sytuacjach nadzwyczajnych,
- dostawy i montażu powiatowej centrali alarmowej zwiększono skuteczność systemu ostrzegania i alarmowania ludności, poprawiono niezawodność łączności w województwie, usprawniono koordynację działań kryzysowych i komunikację między służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo,
- zakupu radioserwerów na potrzeby łączności radiowej w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego rozszerzono zasięg, poprawę dostępności i usprawniono działanie systemu radiowego.

(akta kontroli Tom I str. 583-669, 751)

5. Zobowiązania w części 85/22 – województwo pomorskie wyniosły na koniec 2024 r. 34 310,1 tys. zł i były większe o 1463,0 tys. zł (tj. o 4,5%) od zobowiązań na koniec 2023 r. Dotyczyły głównie dodatkowych wynagrodzeń rocznych z pochodnymi (31 057,7 tys. zł), pozostałych rozrachunków z kontrahentami w związku z wpłynięciem faktur w okresie przejściowym, a dotyczącym 2023 r. (1557,8 tys. zł). W 2024 r. u Wojewody na koniec miesięcznych okresów sprawozdawczych i na koniec roku nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli Tom I str. 419, 503-504)

Zobowiązania dysponenta trzeciego stopnia w PUW na koniec 2024 r. (8136,2 tys. zł) w porównaniu do stanu na koniec 2023 r. (10 991,8 tys. zł) były mniejsze o 2855,6 tys. zł, tj. o 26,0%. Dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego z pochodnymi (7459,2 tys. zł) i rozrachunków z kontrahentami w związku z wpłynięciem faktur w okresie przejściowym, a dotyczącym 2024 r. (189,0 tys. zł).

(akta kontroli Tom I str. 419, 752)

W 2023 r. w PUW zapłacono odsetki w łącznej kwocie 97,67 tys. zł, z tego: 97,7 tys. zł od wyroków sądowych i w kwocie 0,02 tys. zł od zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W PUW w 2024 r. na koniec miesięcznych okresów sprawozdawczych oraz na koniec roku nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli Tom str. 292, 752)

Kwota wydatków poniesionych w 2024 r. w związku z wyrokami dotyczącymi bezczynności lub przewlekłości postępowań administracyjnych Wojewody, wyniosła łącznie 79,5 tys. zł (z tego 38,5 tys. zł dotyczyło spraw ze skarg osób

starających się o zezwolenie na pobyt i pracę w Polsce, a 41,0 tys. zł dotyczyło spraw z pozostałych skarg) co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli Tom II str. 1-4, 690-692)

6. W części 85/22 – województwo pomorskie nie wystąpiły wydatki, które w 2024 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego.

(akta kontroli Tom I str. 503-504)

7. Badanie wydatków w kwocie 12 788,5 tys. zł⁸⁹ (wydatków bieżących jednostek budżetowych – 5 339,5 tys. zł, majątkowych – 7449,1 tys. zł)⁹⁰, stanowiących 7,1% wydatków poniesionych w Urzędzie przez dysponenta trzeciego stopnia w 2024 r. (17,7% tych wydatków, po wyeliminowaniu wydatków płacowych), wykazało, że dokonano ich zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki.

(akta kontroli Tom I str. 670-671, 728-748)

8. W 2024 r. zadania PUW na podstawie umów innych niż umowa o pracę⁹¹ wykonywały 194 osoby⁹² (o 77, tj. o 65,8% więcej niż w 2023 r.), z tego 17 było pracownikami PUW⁹³. Wydatki PUW z tego tytułu wyniosły 4395,4 tys. zł i były większe o 349,5% (o 3417,5 tys. zł) od zrealizowanych w 2023 r.

Z wyjaśnień Dyrektor WFiB wynikało, że wzrost ww. wydatków spowodowany był intensywnością i liczbą prac wykonywanych na rzecz WZON. Od 1 stycznia 2024 r. WZON realizował nowe zadanie, polegające na wydawaniu decyzji o poziomie potrzeby wsparcia, będące podstawą do wypłaty świadczenia wspierającego dla osób z niepełnosprawnościami. W 2024 r. wpłynęło do WZON około 33 tysiące wniosków dotyczących wydania takich decyzji. Skala zainteresowania ich otrzymaniem była ogromna i spowodowała, że w WZON zaistniała konieczność podjęcia działań organizacyjnych, takich jak zwiększenie liczby pracowników oraz zleceńobiorców, w celu bieżącego załatwienia spraw.

NIK zwraca uwagę na problem związany z realizacją ww. nowego zadania, wskazując na potrzebę organizacyjnego dostosowania przez Wojewodę struktur PUW do wymogów, wynikających z realizacji obowiązku wydawania decyzji,

⁸⁹ Wydatki dokonane na podstawie 46 dowodów księgowych dobranych losowo z okresu od stycznia do grudnia 2024 r. z zastosowaniem metody monetarnej Mus (metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji – założono próg istotności 2,0%, istotność wykonawczą 0,75 Progu istotności, a ryzyko statystyczne 50%) z zapisów strony Ma konta 130 wydatków PUW w kwocie 69 246,3 tys. zł (pozapłacowe wydatki bieżące jednostek budżetowych i majątkowe, po wyłączeniu wydatków o wartości poniżej 1,0 tys. zł).

⁹⁰ 15 wydatków na kwotę 4923,7 tys. zł ujęto w dziale 600 – Transport i łączność, jeden na 92,6 tys. zł w dziale 700 Gospodarka nieruchomościami, 16 w dziale 750 Administracja publiczna na kwotę 6126,9 tys. zł, dziewięć na kwotę 1475,8 tys. zł w dziale 851 Ochrona zdrowia i pięć na kwotę 169,6 tys. zł w dziale 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

⁹¹ Umowy zlecenie trwające trzy miesiące lub dłużej, lub powtarzane nieprzerwanie przez ten okres oraz umowa o dzieło.

⁹² Z tego: 193 wykonywało prace na podstawie umów zleceń (190 osób wykonywało zadania podstawowe, a trzy – zadania pomocnicze), a jedna osoba wykonywała pracę w ramach umowy o dzieło finansowanej z § 417.

⁹³ Z tego 15 pracowników wykonywało umowy na realizację zadań podstawowych, a dwóch – zadań pomocniczych.

o których mowa w art. 6b³ ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁹⁴ i poziomu obciążenia tymi sprawami (przy uwzględnieniu możliwości finansowych).

Badanie dziewięciu umów zleceń (pięciu z pracownikami PUW i czterech z osobami niebędącymi pracownikami PUW) wykazało, że ich zawarcie służyło realizacji zadań PUW. W przypadku umów zawartych z pracownikami ich zakres przedmiotowy nie był tożsamy z zadaniami określonymi w zakresach obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień tych pracowników.

(akta kontroli Tom IV str. 1-93)

W PUW zadania dotyczące promocji i reklamy w zakresie: przedstawiania koncepcji realizacji danego zadania, zaplanowania zakresu jego realizacji, przeprowadzenia rozeznania rynku w celu poszukiwania odpowiednich wykonawców oraz dokonania wyboru wykonawcy realizowane były (w zależności od rodzaju zadania) przez Biuro Wojewody lub przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (dalej: „WBiZK”).

Za podpisanie umów odpowiedzialni byli dysponenci środków finansowych (Dyrektor WBiZK, a dla zadań realizowanych przez Biuro Wojewody – Dyrektor Biura Logistyki). Nadzór nad prawidłową realizacją umów (stosownie do przedmiotu umowy) sprawowali Dyrektor Biura Wojewody (lub wyznaczony przez niego pracownik) lub kierownik Centrum Powiadamiania Ratunkowego (dalej: „CPR”) albo Dyrektor WBiZK. Za uregulowanie zobowiązań z tytułu zawartych umów odpowiedzialni byli pracownicy WFiB.

W PUW nie prowadzono centralnego rejestru zadań promocyjno-reklamowych.

Jak wyjaśniła Dyrektor WFiB promocja i reklama nie należała do regulaminowych zadań Urzędu, a jedynym dokumentem, który mógłby spełniać taką funkcję był kalendarz wydarzeń i patronatów.

(akta kontroli Tom I str. 422-424)

W 2024 r. działania promocyjne podejmowane były przez Centrum Powiadamiania Ratunkowego WBiZK na podstawie pism kierowanych do Wojewody od Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Przykładowo:

- pismo z 25 kwietnia 2024 r. w sprawie podejmowania cyklicznych działań mających na celu upowszechnianie wiedzy o numerach alarmowych oraz promowanie zasad poprawnego ich wykorzystania dla bezpieczeństwa obywateli,
- pismo z 22 stycznia 2024 r. dotyczące obchodów Europejskiego Dnia numeru Alarmowego.

⁹⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 44, ze zm.

Ponadto w 2024 r. pracownicy Centrum Powiadamiania Ratunkowego brali udział w 15 akcjach promocyjnych⁹⁵. W powyższych sprawach WBIZK nie analizował potrzeb przeprowadzenia działań promocyjnych oraz nie dokonywał oceny wyników przeprowadzonych działań.

(akta kontroli Tom I str. 422-424, 430)

W 2024 r. w PUW wydano 188,9 tys. zł na działalność promocyjno-reklamową (0,1% ogółu wydatków poniesionych przez Urząd i 59,8% wydatków poniesionych z tego tytułu w 2023 r. – 315,9 tys. zł). Finansowanie kampanii informacyjnych i reklamowych odbywało się z budżetu państwa. WW środki przeznaczone na następujące działania promocyjno-reklamowe:

- 13,7 tys. zł na zakup materiałów promocyjnych (opaski identyfikacyjne, materiały odblaskowe (opaski, breloki, kamizelki), smycze, długopisy, obrusy, worki i torby - z logo 112),
- 0,7 tys. zł na zakup plakatów i tablic w ramach projektu nr FAMI.02.01-IŻ.00-0011/24 „Wzmocnienie zdolności Wojewody Pomorskiego w obszarze obsługi cudzoziemców w województwie pomorskim” dofinansowywanego ze środków Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na lata 2021-2027,
- 6,0 tys. zł na X Sesję Obywatelskiego Parlamentu Seniorów (z tego 5,9 tys. zł - koszty transportu uczestników i 0,1 tys. zł - koszty ubezpieczenia NNW uczestników),
- 8,1 tys. zł na Rządowy Programu BON SENIORALNY (catering na spotkanie konsultacyjne),
- 24,0 tys. zł na organizację Gali Bursztynowego Mieczyka⁹⁶ (z tego: 5,1 tys. zł obsługa techniczna, 5,4 tys. zł usługa cateringowa, 8,0 tys. zł wykonanie nagród i 5,4 tys. zł koszty realizacji transmisji),
- 61,4 tys. zł na współorganizację XVI Kongresu Kobiet (usługi cateringowe),
- 10,0 tys. zł na współorganizację 9 Kongres Rodzicielstwa Zastępczego (usługa cateringowa),

⁹⁵ Przykładowo: 7 marca 2024 r. - ćwiczenia z zakresu zdarzeń masowych w Zakładzie Ratownictwa Medycznego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego (udział dwóch pracowników CPR), 11 i 24 marca 2024 r. - wizyta w CPR studentów Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, 7 kwietnia 2024 r. - wizyta w CPR studentów Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Gdańsku, 11 kwietnia 2024 r. - wywiad z koordynatorem-trenerem CPR w Radiu Gdańsk, 12 kwietnia 2024 r. - wywiad z koordynatorem i zastępcą kierownika CPR w TVP Gdańsk (materiał z CPR w Panoramic Gdańsk), 29 kwietnia 2024 r. - wywiad koordynatora i koordynatora-trenera CPR w Norda FM w Wejherowie, 23 maja 2024 r. - piknik na terenie Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni (udział dwóch pracowników CPR), 24 maja 2024 r. - IX Dzień Otwarty dla Klas o Profilu Policyjnym organizowany przez Komendę Wojewódzką Policji w Gdańsku (udział dwóch pracowników CPR), 11 czerwca 2024 r. - wywiad z koordynatorami CPR w TVP Gdańsk (materiał z CPR w Panoramic Gdańsk i Teleexpresie), 22 czerwca 2024 r. - II Wielokulturowy piknik rodzinny World Refugee Day w Gdańsku (udział dwóch pracowników CPR), 8 sierpnia 2024 r. - Piknik Zdrowia w Gdyni (udział dwóch pracowników CPR), 18 sierpnia 2024 r. - Piknik Rekrutacyjny Służb Mundurowych w Gdyni (udział dwóch pracowników CPR), 9 grudnia 2024 r. - wizyta w CPR studentów Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, 15 grudnia 2024 r. - wizyta w CPR studentów Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu, 16 grudnia 2024 r. - wizyta w CPR studentów Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni.

⁹⁶ Nagrodę Bursztynowego Mieczyka, ustanowiono w 1994 roku przez ówczesnego wojewodę gdańskiego jako uznanie dla organizacji, które wykazały się wyjątkowym zaangażowaniem w działalność społeczną. Partnerem konkursu jest Wojewoda.

- 8,1 tys. zł na współorganizację I Konwentu Bezpieczeństwa Energetycznego (usługa cateringowa),
- 5,0 tys. zł na współorganizację Ogólnopolskich Rozgrywek „Dziewczyny Grają Fair” (usługa cateringowa),
- 10,0 tys. zł na organizację Koncertu Patriotyczny pod patronatem Wojewody (usługa cateringowa),
- 41,8 tys. zł na Koncert Niepodległościowy (oświetlenie, nagłośnienie, zabezpieczenie energetyczne).

(akta kontroli Tom I str. 425-427, 440-468)

Badanie pięciu z ww. wydatków na kwotę 37,8 tys. zł⁹⁷ (20,0% wydatków PUW z tego tytułu) wykazało, że:

- w procesie planowania tych wydatków dokonano analizy faktycznych potrzeb i ich celowości⁹⁸,
- we wszystkich przypadkach wyboru wykonawcy dokonano z zachowaniem właściwego trybu/procedury udzielenia zamówienia publicznego, a jego wyłonienie nastąpiło na zasadach wynikających z regulacji wewnętrznych⁹⁹ – podlegające badaniu wydatki realizowano na podstawie zlecenia lub zamówienia uregulowanego w przepisach wewnętrznych¹⁰⁰,
- w jednym przypadku dokonano badania rynku (zakup materiałów promocyjnych dla CPR) poprzez zaproszenie do składania ofert, zamieszczone na stronie internetowej PUW i Biuletynie Informacji Publicznej od 19 listopada 2024 r. do 4 grudnia 2024 r. oraz wystosowanie zaproszenia drogą elektroniczną do sześciu potencjalnych wykonawców,
- określony w umowie koszt realizacji zadania rzetelnie skalkulowano i określono w wysokości ujętej w planie finansowym PUW,
- wydatki zostały dokonane ze środków pochodzących z rezerwy Wojewody.

(akta kontroli Tom I str. 430-468, 488-494)

W 2024 r. w PUW obowiązywały 223 umowy na zakup usług doradczych i eksperckich, na których realizację wydano w 2024 r. 4943,5 tys. zł (2,7% wydatków poniesionych w PUW¹⁰¹). Wydatki te zaklasyfikowano w paragrafach:

- 417 Wynagrodzenia bezosobowe w kwocie 3613,8 tys. zł¹⁰² (71,9% wydatków z tego paragrafu), z tego: 101 umów zawarto z konsultantami w dziedzinie

⁹⁷ Z tego: Spotkanie/Konsultacje Rządowego Programu Bon Senioralny- usługa cateringowa na kwotę 8,1 tys. zł, Organizacja Gali Bursztynowego Miecznika -obsługa techniczna na kwotę 5,1 tys. zł, Organizacja Gali Bursztynowego Miecznika - usługa cateringowa na kwotę 5,4 tys. zł, Organizacja Gali Bursztynowego Miecznika - koszty realizacji transmisji na kwotę 5,5 tys. zł, Zakup materiałów promocyjnych opaski identyfikacyjne, materiały odbłaskowe (opaski, breloki, kamizelki), smycze, długopisy, obrusy, worki i torby - z logo 112 na kwotę 13,7 tys. zł.

⁹⁸ Przykładowo: konsultacje społeczne ustawy o bonie senioralnym przeprowadzono na polecenie Minister ds. Polityki Senioralnej, a działania promujące nr 112 podjęto na podstawie pisma MSWiA z 25 kwietnia 2024 r. w sprawie podejmowania cyklicznych działań mających na celu upowszechnianie wiedzy o numerach alarmowych oraz promowaniu zasad poprawnego ich wykorzystania dla bezpieczeństwa obywateli.

⁹⁹ Zarządzenie Dyrektora Generalnego PUW z 8 sierpnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia procedury postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych.

¹⁰⁰ Do kwoty 20.000 zł brutto wymagane jest pisemne zlecenie/zamówienie, chyba że zakup towarów lub usług wymaga jednak podpisania umowy.

¹⁰¹ Określonych w sprawozdaniu Rb-28 z wykonania wydatków dysponenta III stopnia Urzędu.

¹⁰² W ramach 189 umów.

zdrowia wydając na ich realizację 321,1 tys. zł oraz 75 umów z członkami WZON¹⁰³ wydając na ich realizację 3193,2 tys. zł,

- 438 Zakup usług obejmujących tłumaczenia w kwocie 5,6 tys. zł¹⁰⁴ (91,9% wydatków z tego paragrafu),
- 439 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii w kwocie 116,2 tys. zł¹⁰⁵ (23,6% wydatków z tego paragrafu),
- 430 Zakup usług pozostałych w kwocie 1078,0 tys. zł¹⁰⁶ (6,1% wydatków z tego paragrafu),
- 605 Wydatki inwestycyjne w kwocie 129,9 tys. zł¹⁰⁷ (1,7% wydatków z tego paragrafu).

Zasady zlecania usług (w tym doradczych i eksperckich) opisano w procedurze postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych¹⁰⁸. Zgodnie z ww. procedurą pracownik merytoryczny odpowiadał za przygotowanie wniosku o zaangażowanie środków budżetowych. Wniosek zawierał m.in. rodzaj i kwotę wydatku, uzasadnienie jego celowości, tryb i kryteria udzielania zamówienia publicznego. Ponadto określono, że umowa powinna zostać zarejestrowana w rejestrze umów. W procedurze nie określono rodzajów zlecanych usług oraz nie opracowano odrębnej procedury dotyczącej zlecania usług doradczych i eksperckich.

Jak wyjaśniła Dyrektor WFiB odrębna procedura regulująca zasady zlecania usług doradczych/eksperckich nie została opracowana gdyż, obowiązująca procedura miała zastosowanie do wszystkich zamówień realizowanych przez wydziały PUW, w tym umów eksperckich/doradczych. Zgodnie z przyjętymi w PUW zasadami, dyrektor wydziału merytorycznego zobowiązany był złożyć pisemny wniosek, który winien zawierać uzasadnienie zlecenia usługi doradczej/eksperckiej. Procedura P-18 była aktualizowana według potrzeb, zmian organizacyjnych lub zmian przepisów. Ponadto wyjaśniła, że komórka merytoryczna zgłaszająca daną umowę do rejestracji była odpowiedzialna za jej realizację oraz osiągnięcie założonych efektów, co było potwierdzane przez pracownika merytorycznego, np. na protokole odbioru lub innym dokumencie oraz w opisie merytorycznym faktury. Ponadto prowadzono rejestr dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rejestr dla umów pozostałych zawieranych przez wszystkich dysponentów PUW. Prowadzone rejestry służyły do weryfikacji formalnej umów zawieranych w PUW. Dysponent zawierający daną umowę był zobowiązany udostępnić ją do Oddziału Logistyki Zamówień Publicznych Biura Logistyki, gdzie pracownik rejestrujący sprawdzał, uzupełniając rejestr, podstawowe dane w zakresie daty zawarcia, okresu obowiązywania, danych wykonawcy, przedmiotu oraz wartości umowy.

¹⁰³ Dotyczyły świadczenia wspierającego.

¹⁰⁴ W ramach jednej umowy.

¹⁰⁵ W ramach pięciu umów.

¹⁰⁶ W ramach 27 umów.

¹⁰⁷ W ramach jednej umowy.

¹⁰⁸ Ww. zarządzenie Dyrektora Generalnego PUW z 8 sierpnia 2022 r.

Ministerstwo Finansów przewiduje wprowadzenie w 2026 r. obowiązku prowadzenia Centralnego Rejestru Umów.

Badanie realizacji i finansowania ośmiu umów¹⁰⁹ wykazało, że:

- na etapie planowania wydatku dokonano analizy faktycznych potrzeb i jego celowości;
- w przypadku pięciu umów wyboru wykonawcy dokonano z zachowaniem właściwego trybu/procedury udzielenia zamówienia publicznego, a jego wyłonienie nastąpiło na zasadach wynikających z regulacji wewnętrznych. W odniesieniu do trzech umów¹¹⁰ dotyczących prac członków WZON na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o świadczeniu wspierającym¹¹¹ zastosowano wyłączenie ze stosowania ustawy prawo zamówień publicznych;
- określony w umowie koszt realizacji zadania rzetelnie skalkulowano i określono w wysokości ujętej w planie finansowym PUW;
- określono w umowach elementy nadzoru jednostki nad realizacją zadania, sposób zabezpieczenia w przypadku niewłaściwej realizacji zadania i odstąpienia od jej realizacji;
- wszystkie zlecenia zrealizowano zgodnie z umową i terminowo, po dokonaniu ich odbioru przez zlecającego, a określone w umowie efekty osiągnięto;
- płatności z tytułu realizacji umów dokonano zgodnie z zapisami umów, a efekty realizacji umów wykorzystano dla działalności jednostki.

(akta kontroli Tom IV str. 94-450)

Wynikający z art. 175 ust. 1 i 2 ufp obowiązek nadzoru i kontroli nad realizacją wydatków budżetowych realizowany był przez Wojewodę w 2024 r. m.in. przez przeprowadzenie:

- 14 kontroli powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego oraz pięciu kontroli innych dysponentów środków budżetu państwa, obejmujących swoim zakresem m.in. wydawanie w 2023 r. środków publicznych na zadania objęte planem finansowym tych jednostek. W ich wyniku stwierdzono m.in. przypadki nieprawidłowego klasyfikowania wydatków oraz nieprawidłowości przy udzielaniu zamówień publicznych;
- czterech kontroli beneficjentów dotacji na realizację Programu MALUCH+¹¹². W wyniku jednej z nich stwierdzono m.in. nieprawidłowości w okresie trwałości projektu, dotyczące nierzetelnego sporządzenia sprawozdań;
- dziewięciu kontroli w urzędach gmin, urzędzie miasta oraz starostwie powiatowym obejmujących swoim zakresem prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji celowej otrzymanej w ramach programu wieloletniego „Rządowy program na rzecz zwiększenia szans rozwojowych Ziemi Słupskiej

¹⁰⁹ W ramach których poniesiono wydatki w kwocie 588,6 tys. zł (12% kwoty wydatków na usługi doradcze i eksperckie), zakwalifikowane w rozdziałach: 75011 (jedna w § 4300 na 12,3 tys. zł, jedna w § 4170 na 3,7 tys. zł, jedna w § 4380 na 5,6 tys. zł, jedna w § 4390 na 70,8 tys. zł), 85321 (trzy w § 4170 na 366,3 tys. zł) i 60031 (jedna w § 6050 na 129,9 tys. zł).

¹¹⁰ W rozdziale 85321 § 4170 na 366,3 tys. zł, jako członek WZON: prace w ramach ustalania świadczenia wspierającego.

¹¹¹ Ustawa z 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1429).

¹¹² Jedna kontrola dotycząca realizacji Programu MALUCH+2019, jedna - MALUCH+2021 oraz dwie - MALUCH+2022-2029.

na lata 2019-2026". W ich wyniku stwierdzono m.in. przypadki przekazania rozliczenia wykorzystania dotacji z uchybieniem wymaganego terminu, nieprawidłowości w prowadzeniu postępowań, nieprowadzenie wymaganej wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków ze środków dotacji;

- czterech kontroli w urzędach powiatów (miast na prawach powiatu), obejmujących swoim zakresem m.in. prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2023 r., ze szczególnym uwzględnieniem wydatkowania środków publicznych w ramach postępowań realizowanych w trybie Prawa zamówień publicznych¹¹³ oraz zamówień o wartości poniżej 130 tys. zł;
- dwóch kontroli w urzędach gmin, obejmujących swoim zakresem prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanej z budżetu państwa w wybranych rozdziałach i paragrafach;
- jednej kontroli w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego w Gdańsku, obejmującej prawidłowość wydatkowania środków dotacji celowej przeznaczonej na finansowanie stażu podyplomowego lekarzy, w wyniku której stwierdzono nieprzekazanie na rachunek dochodów budżetu państwa odsetek od otrzymanych środków oraz pobranie dotacji w nadmiernej wysokości;
- sześciu kontroli w urzędach gmin (oraz miast i gmin) obejmujących prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków otrzymanych z Funduszu Solidarnościowego;
- jednej kontroli w Urzędzie Miejskim w Człuchowie dotyczącej wykonania przedsięwzięcia realizowanego w ramach inwestycji utworzenia 24 nowych miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3 w Żłobku Miejskim w Człuchowie;
- jednej kontroli w powiatowym inspektoracie weterynarii (w Bytowie z siedzibą w Miastku) obejmującej wydatkowanie środków publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem działań związanych z planowanym przeniesieniem siedziby Inspektoratu do Bytowa. W jej wyniku stwierdzono m.in. naruszenie zasad wydatkowania środków publicznych określonych w ufp, zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy tj. z naruszeniem dyspozycji wynikającej z przepisów art. 46 ust. 1 ufp;
- dokumentowanych w różnych formach bieżących analiz wykorzystania środków przez podległe jednostki oraz dotacji przez ich beneficjentów, analiz trzymiesięcznych prognoz wydatków składanych przez jednostki podległe w systemie TREZOR pod kątem zasadności kwot w nich wykazywanych, a także szczegółowych weryfikacji wniosków podległych jednostek o dokonanie zmian w planie wydatków oraz o zwiększenie planu wydatków;
- ocen stopnia realizacji zadań finansowanych środkami z dotacji (w sytuacjach, gdy z przepisów lub umów z beneficjentami wynikał zakres zadania, a nie jedynie jej przeznaczenie). Ocen tych dokonywano z różną

¹¹³ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320).

częstotliwością, w zależności od przeznaczenia dotacji i formy przeprowadzanych ocen¹¹⁴.

Sformułowane w wyniku opisanych wyżej kontroli zalecenia zostały przez kierowników kontrolowanych jednostek i beneficjentów przyjęte do realizacji.

(akta kontroli Tom IV str. 451-508)

Wniosek nr 3 z poprzedniej kontroli budżetowej, dotyczący wzmocnienia nadzoru dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie nad sposobem wykorzystania dotacji w zakresie staży podyplomowych lekarzy, a także wyegzekwowania od Marszałka zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 57,2 tys. zł oraz zwrotu dochodów z tytułu odsetek od środków zgromadzonych w 2023 r. na wydzielonym rachunku bankowym dla dotacji staże podyplomowe w wysokości 60,2 tys. zł był w trakcie realizacji¹¹⁵.

W ramach realizacji ww. wniosku m.in. pracownik Oddziału Kontroli Finansowej WFiB przeprowadził w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego kontrolę, obejmującą prawidłowość wydatkowania środków dotacji celowej przeznaczonej na finansowanie stażu podyplomowego lekarzy. W jej wyniku stwierdzono nieprawidłowości¹¹⁶ dotyczące pobrania w nadmiernej wysokości dotacji w kwocie 56,9 tys. zł oraz nieprzekazania na rachunek dochodów budżetu państwa odsetek od ww. środków. W zaleceniach wniesiono o przekazanie ww. kwoty z odsetkami w terminie 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli Tom II str. 139-165)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wyniki kontroli przeprowadzonych przez NIK u ww. dwóch odbiorców dotacji wskazują, że przekazane im do dyspozycji środki (1430,2 tys. zł i 1185,5 tys. zł) w pierwszym miesiącu od przekazania zostały wykorzystane w (odpowiednio) 52% i 84%, a pozostałe 48% i 16% środków w kolejnych miesiącach (listopad i grudzień)¹¹⁷. W obu ww. jednostkach narosły odsetki na rachunkach bankowych, których nie przekazano na rachunek dochodów państwa zgodnie z art. 255 ust. 1 i 2 ufp. W PUW nie nadzorowano sposobu postępowania przez gminy z nadwyżkami środków, spowodowanymi przekazaniem im dotacji w jednej transzy.

(akta kontroli Tom V str. 159-168)

¹¹⁴ Przykładowo na bieżąco oceniano wykorzystanie dotacji na zadania inwestycyjne, zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami, geodezji i kartografii, co miesiąc – stopień realizacji zadań w zakresie składki na ubezpieczenia zdrowotne dla bezrobotnych, co kwartał – poziom realizacji zadań na podstawie sprawozdań budżetowych, a co pół roku – na podstawie mierników w układzie zadaniowym.

¹¹⁵ Wg. stanu na 1 kwietnia 2025 r. (tj. w trakcie czynności kontrolnych).

¹¹⁶ Ustalone w Wystąpieniu pokontrolnym z 26 marca 2025 r., nr sprawy FB-III.431.33.2024.MJ.

¹¹⁷ „Wolne” środki pozostające na rachunkach beneficjentów w oczekiwaniu na rozpatrzenie kolejnych wniosków i wypłaty z uwzględnieniem dokonanych zwrotów wynosiły odpowiednio: 562,5 tys. zł i 163,0 tys. zł.

Na zadane Wojewodzie pytanie Dyrektor WFiB odpowiedzialna za realizację zadania dotyczącego wypłaty bonu energetycznego oświadczyła, że na rachunek bankowy Wojewody zwrócono odsetki w kwocie 3,79 zł. Ustalenie okoliczności gromadzenia środków na oprocentowanych rachunkach bankowych, dokonane zostanie w trakcie ewentualnej kontroli w j.s.t. W wyniku kontroli i dokonanych ustaleń, podjęte zostaną działania w celu wyegzekwowania ewentualnych odsetek.

(akta kontroli Tom V str. 165-168)

2. W PUW nie weryfikowano, czy rozliczenia dotacji celowej na realizację zadania dotyczącego wypłaty bonu energetycznego były podpisane (przedstawione) zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o bonie energetycznym przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta lub (zgodnie z opracowanym przez PUW wzorem) przez osobę do tego upoważnioną, co było nierzetelne.

(akta kontroli Tom V str. 152-200)

Na zadane Wojewodzie pytanie Dyrektor WFiB odpowiedzialna za realizację zadania dotyczącego wypłaty bonu energetycznego oświadczyła, że sprawozdanie opublikowane w systemie TABELARIS zawierało metadane wskazujące uprawnionego do jego podpisania. Weryfikator podpisu nie stwierdził, że osoba, która podpisała dokument jest wójtem, burmistrzem, prezydentem lub inną osobą, upoważnioną do podpisania tego dokumentu, gdyż nie zawiera wskazania piastowanego stanowiska, a tym bardziej, czy dana osoba działa na podstawie upoważnienia. Ilość sprawozdań oraz konieczność sprawdzenia ich pod względem prawidłowości wypełnienia i zgodności z danymi będącymi w posiadaniu dysponenta sprawiła, że nie dokonywano weryfikacji osób podpisujących sprawozdania. Zdaniem składającej oświadczenie dysponent dochował staranności, wskazując kto jest odpowiedzialny za podpisanie sprawozdania z wypłaty bonu energetycznego. Wskazała, że weryfikacja taka zostanie dokonana w trybie kontroli zadania w danej j.s.t.

(akta kontroli Tom V str. 152-157)

Kontrola przeprowadzona w Urzędzie Gminy Sierakowice wykazała, że rozliczenia dotacji nie podpisał wójt, tylko upoważniony pracownik.

(akta kontroli Tom V str. 169-181, 192-193)

W ocenie NIK PUW wskazując na możliwość podpisania rozliczenia przez upoważnioną przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast osobę powinien określić sposób udokumentowania tego faktu.

3. Średnia miesięczna kwota dotacji dla województwa w okresie objętym kontrolą wynosiła: 4012 zł w styczniu, lutym i marcu, 4155 zł w kwietniu, maju i czerwcu, 4252 zł w lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 2024 r. i była ustalona nieprawidłowo, bowiem nie ustalano jej co miesiąc, do czego zobowiązywał art. 87 ust. 7 ustawy o dochodach j.s.t. Średnia wojewódzka według obliczeń NIK powinna wynosić w poszczególnych miesiącach 2024 r. odpowiednio: 4366 zł, 4607 zł, 5153 zł, 5273 zł, 5159 zł, 5134 zł, 5134, 5166 zł,

5176 zł, 5167 zł, 5153 zł i 5154 zł. Konsekwencją powyższego było nieprawidłowe ustalenie dotacji dla powiatów. Dotacja wyliczona dla wybranych dwóch powiatów, które otrzymały największą dotację wyniosła łącznie odpowiednio: 9089,1 tys. zł i 10 381,4 tys. zł, a powinna wynosić odpowiednio: 10 381,7 tys. zł i 12 363,6 tys. zł (przy czym kwoty przekazane przez P UW tym powiatom w związku ze zwiększeniem planu dotacji o środki przesunięte z innych zadań z pomocy społecznej wynosiły 9575,5 tys. zł i 11 277,9 tys. zł i były niższe o odpowiednio: 806,1 tys. zł i 1086,1 tys. zł).

(akta kontroli Tom V str. 220-230, 244-271)

Zgodnie z art. 87 ust. 1 o dochodach j.s.t., powiat, który prowadzi lub zleca prowadzenie ponadgminnych DPS otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa, według zasad określonych w ust. 2-4. Dotacja przysługuje powiatowi, który prowadzi lub zleca prowadzenie DPS, w którym przebywają mieszkańcy przyjęci do tego domu przed dniem 1 stycznia 2004 r., a także powiatowi, który przyjmuje do domu osoby ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem i jest przekazywana w okresach miesięcznych (ust. 2 i 3). Wojewoda przekazuje kwotę dotacji dla powiatu na podstawie informacji o aktualnej liczbie mieszkańców domów, o których mowa w ust. 2, i miesięcznych kosztach utrzymania tej liczby mieszkańców, uzyskanych za miesiąc poprzedzający miesiąc, na który jest ustalana dotacja (ust. 4). Miesięczną kwotę dotacji dla powiatu ustala się w wysokości odpowiadającej iloczynowi liczby mieszkańców domów, o których mowa w ust. 2, w powiecie i średniego miesięcznego kosztu utrzymania w domu, pomniejszonemu o dochody uzyskiwane z odpłatności za pobyt w domu za mieszkańca, z zastrzeżeniem ust. 6 (ust. 5). Do wyliczenia dotacji przyjmuje się średni miesięczny koszt utrzymania w domu nie wyższy jednak niż średnia miesięczna kwota dotacji wyliczona dla województwa (ust. 6). Średnią miesięczną kwotę dotacji dla województwa stanowi ustalana w budżecie wojewody miesięczna kwota dotacji przeznaczona na działalność domów, ustalona zgodnie z ust. 5, bez wydatków inwestycyjnych, podzielona przez liczbę mieszkańców w tych domach (ust. 7).

Na zadane Wojewodzie pytanie Dyrektor WFiB (odpowiedzialna za przekazywanie ww. dotacji powiatom) oświadczyła, że przepis art. 53 ust. 7, którego treść jest tożsama z treścią art. 87 ust. 7 ustawy o dochodach j.s.t. nie nakłada obowiązku zmiany co miesiąc wysokości średniej miesięcznej kwoty dotacji obliczonej dla województwa, ale wyznacza sposób ustalania miesięcznej kwoty dotacji dla powiatu lub miasta na prawach powiatu (oparty na bieżących danych dotyczących domów pomocy społecznej: liczba mieszkańców, średni miesięczny koszt utrzymania i wysokość dochodu z tytułu odpłatności). Dyrektor WFiB wskazała, że całość wyliczeń była realizowana zgodnie z przyjętym budżetem, a dotacja została przekazana w sposób prawidłowy, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli Tom V str. 244-260)

Przepis art. 87 ust. 7 o dochodach j.s.t. wskazuje, że średnia wojewódzka jest sumą dotacji dla powiatów, rozumianą jako suma iloczynu liczby mieszkańców na starych zasadach i średniego miesięcznego kosztu utrzymania ogłaszanego przez starostę, dla poszczególnych domów pomocy społecznej, pomniejszona o uzyskane dochody z odpłatności. Zarówno kwota dotacji dla powiatów, jak i średnia wojewódzka, która stanowi podstawę jej wyliczania, nie może być stała w ciągu roku, nie tylko z uwagi na zmieniającą się co miesiąc liczbę mieszkańców na starych zasadach, ale także z uwagi na zmieniającą się kwotę dochodów uzyskanych z odpłatności za ich pobyt, a także zmieniający się średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca¹¹⁸.

Zadania w zakresie wyliczenia średniej wojewódzkiej oraz kwot dotacji należnych powiatom realizował w PUW Wydział polityki Społecznej.

(akta kontroli Tom V str. 240-260)

4. Bezczynność lub przewlekłość postępowań administracyjnych prowadzonych w PUW skutkowałą koniecznością pokrycia w 2024 r. zobowiązań w kwocie 79,5 tys. zł, wynikającej z wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, w których stwierdzono naruszenie terminu załatwiania spraw określonego w art. 35 kpa lub przepisach szczególnych, albo wskazanego zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a.¹¹⁹, a także art. 12 k.p.a.

Dyrektor WFiB (odpowiadając na pytanie skierowane do Wojewody) oświadczyła m.in., że bezczynność lub przewlekłość:

- w sprawach prowadzonych przez Wydział Koordynacji Świadczeń wynikała ze stopnia skomplikowania prowadzonych postępowań, które wymagały zajęcia stanowiska przez właściwą instytucję zagraniczną, a także spowodowana była rotacją pracowników w tym Wydziale;
- w sprawach legalizacji pobytu i zatrudnienia cudzoziemców wynikała z nieadekwatnej liczby pracowników realizujących ww. obowiązki, a także z braku linii orzeczniczej, która wskazywałaby na zawieszenie biegu terminów w postępowaniach realizowanych przez wojewodów (orzecznictwo NSA dopiero się kształtuje w tym zakresie);
- w sprawach prowadzonych przez Wydział Nieruchomości i Skarbu Państwa Oddział Orzecznictwa (jako organ II instancji) wynikała m.in. z dużej liczby spraw, bardzo zawiłych i skomplikowanych, wymagających ogromnej wiedzy i dużego nakładu pracy, a także z problemów kadrowych, co powodowało, że czas potrzebny na zakończenie postępowań ulegał wydłużeniu, co uniemożliwiało zachowanie terminu na załatwienie sprawy określonego w art. 35 § 3 k.p.a. W sprawach prowadzonych przez Wydział Nieruchomości i Skarbu Państwa Oddział Odszkodowań za Nieruchomości (jako organ I instancji) wynikała m.in. z konieczności przeprowadzenia nawet kilkuset postępowań odszkodowawczych w przypadku wydania jednej tylko decyzji

¹¹⁸ W związku z art. 60 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

¹¹⁹ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

ZRID, co przy kumulacji tych decyzji – liczba takich postępowań liczona jest w tysiącach – powoduje wieloletnie ich prowadzenie przez pracowników, którzy w ostatnich latach, w związku ze wzrostem inwestycji w oparciu o specustawy (m.in. drogowe, kolejowe, gazowe, czy przesyłowe) byli bardzo obłożeni liczbą prowadzonych spraw, co spowodowała trudności w sprawnej realizacji zadań.

(akta kontroli Tom I str. 689-693, Tom II str. 1-4, 690-692)

NIK nie kwestionuje złożoności i stopnia skomplikowania spraw prowadzonych w PUW, a także ich dużej liczby, stwierdza jednak, że zadaniem Wojewody jest zapewnienie realizacji zadań w wynikających z przepisów terminach.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na 2024 r. zaplanowano dla dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie środki na wydatki z budżetu środków europejskich w kwocie 25 511,0 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację Programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027. W trakcie roku Minister Finansów jedną decyzją zwiększył plan wydatków z poz. 99¹²⁰ rezerw celowych Finansowanie wynagrodzeń w ramach *budżetu środków europejskich* do kwoty 25 521,7 tys. zł (tj. o 10,7 tys. zł). Wykonanie wydatków w 2024 r. w ramach budżetu środków europejskich wyniosło 21 026,3 tys. zł (82,4% planu po zmianach).

(akta kontroli Tom I str. 243-248, Tom II str. 290-296)

Pierwotnie zaplanowano dla PUW środki na wydatki z budżetu środków europejskich w 2024 r. w kwocie 359,0 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027. W trakcie roku plan wydatków zwiększono z poz. 99 rezerw celowych do 369,7 tys. zł¹²¹ (o 10,7 tys. zł¹²²). Wykonanie wydatków w 2024 r. w ramach budżetu środków europejskich wyniosło 234,3 tys. zł (63,3% planu po zmianach). Środki przeznaczono na: wynagrodzenia z pochodnymi w rozdziale 75011 – Urzędy wojewódzkie (36,4 tys. zł) i rozdziale 85516 - System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (197,9 tys. zł).

(akta kontroli str. Tom II str. 290-296)

Decyzją nr 1/blok/192.11.2024 z 27 grudnia 2024 r. Wojewoda na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ufp dokonała blokady ww. wydatków w kwocie 129,3 tys. zł (w tym 10,8 tys. zł z poz. 99 rezerw celowych) z powodu niewykorzystania w pełnej wysokości środków na wynagrodzenia pracowników Wydziału Polityki Społecznej PUW, zaangażowanych w realizację projektu „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii

¹²⁰ Poz. 99 – Finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich.

¹²¹ Decyzje Ministra Finansów z 8 września 2023 r. (znak: IP11.972.125.2023.GJE) i 12 grudnia 2023 r. (znak: IP11.972.230.2023.GJE) w sprawie zmian w budżecie środków europejskich na 2023 r.

¹²² Z przeznaczeniem na uzupełnienie wynagrodzeń dla pracowników PUW zaangażowanych w realizację projektu „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021 -2027 w państwowej sferze budżetowej ustalonym w ustawie budżetowej na 2024 r.

społecznej” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

(akta kontroli Tom I str. 249, 417)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2024 r. w części 85/22 – województwo pomorskie w zakresie wydatków. Kontrola 19,9% wydatków w tej części, a także wykorzystania środków przeniesionych z dobranych celowo pozycji rezerw celowych wykazała, że objęte badaniem wydatki zrealizowano w sposób celowy, gospodarny i w granicach kwot planowanych, a środki z rezerw wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie rozliczania dotacji na wypłatę bonu energetycznego oraz dotacji dla mieszkańców DPS, a także konieczność dokonania wydatków w następstwie przewlekłości prowadzonych w PUW postępowań administracyjnych nie wpłynęły na obniżenie tej oceny.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia łącznych sprawozdań za 2024 r. przez dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie oraz sprawozdań jednostkowych PUW:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- o zatrudnieniu i wynagrodzeniach (Rb-70),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania łączne dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie oraz sprawozdania jednostkowe PUW o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli Tom II str. 218-689, Tom III str. 1-425)

Działania w PUW w celu zrealizowania wniosków nr 1 i 2 z poprzedniej kontroli budżetowej, dotyczących:

- 1) wzmocnienia kontroli zarządczej u dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie w zakresie sporządzania sprawozdań Rb-70,
 - 2) wzmocnienia kontroli zarządczej w PUW celem terminowego regulowania zobowiązań, prawidłowego sporządzania sprawozdań Rb-70, podpisywania przez osoby do tego upoważnione sprawozdań Rb-Z,
- okazały się nieskuteczne w odniesieniu do sprawozdania Rb-70 za 2023 r.¹²³, co opisano w dalszej treści wystąpienia.

(akta kontroli Tom II str. 127-217)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Działania Urzędu w celu zrealizowania wniosku z poprzedniej kontroli budżetowej, dotyczącego wzmocnienia kontroli zarządczej u dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie w zakresie sporządzania sprawozdań Rb-70 oraz prawidłowego sporządzania sprawozdania Rb-70 dysponenta trzeciego stopnia PUW okazały się nieskuteczne. Stwierdzono bowiem, że nie sporządzono korekty sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach dysponenta trzeciego stopnia PUW za IV kwartał 2023 r.¹²⁴. Było to niezgodne z § 27 ust 2 załącznika nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹²⁵, zgodnie z którym sprawozdania za IV kwartały i łączne sprawozdania roczne mogą być korygowane w terminie do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku budżetowym. Niesporządzenie korekty sprawozdania Rb-70 dysponenta trzeciego stopnia w PUW spowodowało, że w sporządzonej 17 kwietnia 2024 r. korekcie sprawozdania Rb-70 dysponenta części 85/22 za IV kwartał 2023 r. nie skorygowano danych w pełnym zakresie.

(akta kontroli Tom II str. 139-151, 166-217)

¹²³ Okres sprawozdawczy od początku roku do końca kwartału IV 2023 r.

¹²⁴ Okres sprawozdawczy od początku roku do końca kwartału IV 2023 r.

¹²⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 454 ze zm.

Wojewoda (odpowiedzialna na podstawie art. 53 ust. 1 ufp za całość gospodarki finansowej PUW) oraz Dyrektor WFIB¹²⁶ (odpowiedzialna m.in. za weryfikowanie i akceptowanie jednostkowych i zbiorczych sprawozdań budżetowych) wyjaśniły, że:

- nie sporządzono korekty sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach wg stanu na koniec IV kwartału 2023 r. dysponenta trzeciego stopnia w PUW z powodu zbyt krótkiego czasu na sporządzenie korekty po zakończeniu w kwietniu 2024 r. kontroli przez NIK oraz nagromadzenia się dużej liczby realizowanych zadań, które wymagały podjęcia pilnych działań,
- w związku z nieotrzymaniem korekty sprawozdania od dysponenta trzeciego stopnia w PUW w korekcie Rb-70 złożonej przez Wojewodę nie skorygowano danych w zakresie zatrudnienia.

(akta kontroli Tom II str. 127, 185, 189-190, 192-193)

Główny Specjalista w Biurze Kadr i Płac PUW¹²⁷ wyjaśniła, że przygotowywane przez nią dane do sprawozdania Rb-70 dysponenta trzeciego stopnia w PUW stanowiły ułamek jej obowiązków. Były to dane fragmentaryczne i ograniczały się do danych kadrowych – część finansową wykonywał ktoś inny. Ponadto nigdy wcześniej nie sporządzała korekty, po zakończeniu kontroli była zmuszona samodzielnie poszerzyć wiedzę. W związku z tym, że wszystkie czynności dotyczące kontroli NIK działały się w kwietniu oraz biorąc pod uwagę konieczność samokształcenia skorygowała te dane (fragmentaryczne) z opóźnieniem. Ponadto wyjaśniła, że w wystąpieniu nie wskazano konieczności dokonania aktualizacji błędnego sprawozdania.

(akta kontroli Tom II str. 194-213)

Zdaniem NIK powyższe wyjaśnienia nie mogą zostać uwzględnione. Pracownicy jednostki wykonujący powierzone zadania powinni znać przepisy, związane z ich realizacją, a sformułowane w wyniku kontroli NIK wnioski były jednoznaczne. Wprawdzie wnioski pokontrolne nr 1 i 2 sformułowane w wystąpieniu pokontrolnym z 15 kwietnia 2024 r. odnosiły się do wzmocnienia kontroli zarządczej, ale ich zakres dotyczył sprawozdań Rb-70, a cel – prawidłowego sporządzenia tych sprawozdań. Konieczność skorygowania błędnego sprawozdania wynika zaś z przepisów prawa.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych sporządzone przez dysponenta części 85/22 – województwo pomorskie oraz przez dysponenta trzeciego stopnia w PUW. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych PUW były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/22 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek).

¹²⁶ Upoważniona przez Wojewodę m.in. do sporządzania i przekazywania do Ministerstwa Finansów sprawozdań budżetowych.

¹²⁷ Zatrudniona na tym stanowisku od 1 stycznia 2023 r. do 31 stycznia 2025 r.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań nadzorczych w zakresie weryfikacji prawidłowości postępowania przez gminy z odsetkami od nadwyżek środków, spowodowanymi przekazaniem im dotacji na wypłaty bonu energetycznego w jednej transzy.
2. Podjęcie działań w celu zapewnienia weryfikacji, czy rozliczenia dotacji składają osoby uprawnione.
3. Ustalanie dotacji dla powiatów w wysokości wynikającej z art. 53 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w tym ustalanie średniej miesięcznej kwoty dotacji dla województwa, zgodnie z art. 53 ust. 7 tej ustawy.
4. Podjęcie działań w celu zapewnienia załatwiania spraw w terminach zgodnych z przepisami.

Uwaga

NIK nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹²⁸ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

¹²⁸ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego na adres do doręczeń elektronicznych NIK. W przypadku zaś doręczenia przesyłki listowej z zastrzeżeniami przez operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia.

Gdańsk, dnia 14 kwietnia 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Kontrolerzy

Dyrektor

Hanna Rybczyńska
główny specjalista kontroli
państwowej

.....
Podpisano elektronicznie

.....
Podpisano elektronicznie

Renata Jabłonowska
specjalista kontroli państwowej

.....
Podpisano elektronicznie